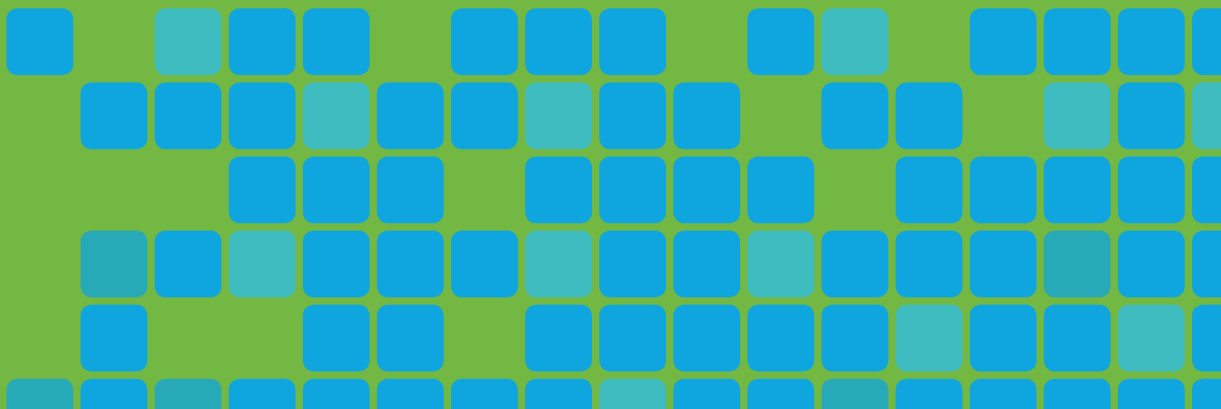

Rámcový vzdělávací program

pro obor vzdělání
praktická škola jednoletá

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Č.j.: 13 155/2010-28

V Praze dne 11. května 2010

Opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy,
kterým se vydávají
Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání praktická škola jednoletá 78-62-C/01
a
Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání praktická škola dvouletá 78-62-C/02
a uvolňují se k tvorbě školních vzdělávacích programů

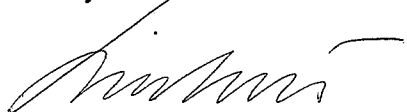
Čl. 1

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vydává v souladu s § 4 odst. 3 zákona č. 564/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání praktická škola jednoletá 78-62-C/01 a Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání praktická škola dvouletá 78-62-C/02 a uvolňuje je k zahájení dvouletého období tvorby školních vzdělávacích programů.

Čl. 2

Toto opatření nabývá účinnosti dnem 1.9.2010

b. z.

Miroslava Kopicová
ministryně školství, mládeže a tělovýchovy

Příloha:

Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání praktická škola jednoletá 78-62-C/01
Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání praktická škola dvouletá 78-62-C/02

Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání

praktická škola jednoletá

78-62-C/01

VÚP Praha
2009

Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání praktická škola jednoletá

AUTORSKÝ KOLEKTIV

Celková gesce přípravy dokumentu:

Jaroslav Jeřábek, Stanislava Krčková, Jan Tupý

Celková koncepce dokumentu a koordinace jeho přípravy:

Eva Brychnáčová, Jaroslav Jeřábek, Stanislava Krčková, Jan Tupý

Autoři a konzultanti jednotlivých částí dokumentu (VÚP):

Eva Brychnáčová, Eva Fišerová, Marie Málková, Monika Sopková, tým odborných didaktiků VÚP

Externí spolupracovníci a poradci:

Pracovní tým ředitelů praktických škol jednoletých, koordinátoři, učitelé a ředitelé pilotních škol, kteří ověřovali tvorbu školních vzdělávacích programů.

Odborní poradci: Miroslava Bartoňová, Jarmila Pipeková, Marie Vítková, Jaroslava Zemková

Odbor 28 MŠMT ČR

Obsah

ÚVOD	5
ČÁST A.....	7
1 VYMEZENÍ RÁMCOVÉHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU PRO OBOR VZDĚLÁNÍ PRAKTICKÁ ŠKOLA JEDNOLETÁ.....	7
1.1 SYSTÉM KURIKULÁRNÍCH DOKUMENTŮ.....	7
1.2 SPECIFICKÉ PRINCIPY RÁMCOVÉHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU PRO OBOR VZDĚLÁNÍ PRAKTICKÁ ŠKOLA JEDNOLETÁ (DÁLE JEN RVP PRŠ 1).....	8
ČÁST B.....	9
2 CHARAKTERISTIKA OBORU VZDĚLÁNÍ.....	9
2.1 ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ.....	9
2.2 PODMÍNKY PRO PŘIJETÍ KE VZDĚLÁVÁNÍ V PRAKTICKÉ ŠKOLE.....	9
2.3 ZPŮSOB UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ A DOKLAD O DOSAŽENÉM STUPNI VZDĚLÁNÍ	9
2.4 UPLATNĚNÍ ABSOLVENTA	10
ČÁST C.....	11
3 POJETÍ A CÍLE STŘEDNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	11
3.1 POJETÍ STŘEDNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	11
3.2 CÍLE STŘEDNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	11
4 KLÍČOVÉ A ODBORNÉ KOMPETENCE ŽÁKA	12
4.1 KLÍČOVÉ KOMPETENCE.....	12
4.2 ODBORNÉ KOMPETENCE PRO VŠECHNA ZAMĚŘENÍ ŠKOLY	13
4.2.1 ODBORNÉ KOMPETENCE PODLE ZAMĚŘENÍ ŠKOLY	14
5 OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ.....	15
5.1 JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	16
5.1.1 Jazyková komunikace.....	16
5.2 MATEMATIKA	17
5.2.1 Matematika.....	18
5.3 INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE.....	19
5.3.1 Informační a komunikační technologie	20
5.4 ČLOVĚK A SPOLEČNOST.....	20
5.4.1 Společenskovední základy.....	21
5.5 UMĚNÍ A KULTURA.....	22
5.5.1 Výtvarná výchova.....	24
5.5.2 Hudebně pohybová výchova	24
5.5.3 Dramatická výchova.....	25
5.6 ČLOVĚK A ZDRAVÍ.....	25
5.6.1 Výchova ke zdraví.....	27
5.6.2 Tělesná výchova	29
5.6.2.1 Zdravotní tělesná výchova	30
5.7 ODBORNÉ ČINNOSTI.....	30
5.7.1 Rodinná výchova	31
5.7.2 Práce v domácnosti.....	32
6 PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	34
6.1 OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA	34
6.2 ČLOVĚK A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.....	35
6.3 MEDIÁLNÍ VÝCHOVA	36
6.4 VÝCHOVA PRO VSTUP DO SVĚTA PRÁCE.....	37
7 RÁMCOVÝ UČEBNÍ PLÁN.....	39
7.1 POZNÁMKY K RÁMCOVÉMU UČEBNÍMU PLÁNU.....	40

ČÁST D.....	41
8 ZÁKLADNÍ PODMÍNKY PRO USKUTEČŇOVÁNÍ VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	41
8.1 ZÁKLADNÍ MATERIÁLNÍ PODMÍNKY	41
8.2 PERSONÁLNÍ PODMÍNKY	41
8.3 ORGANIZAČNÍ PODMÍNKY	41
8.4 HYGIENICKÉ A BEZPEČNOSTNÍ PODMÍNKY A OCHRANA ZDRAVÍ	41
8.5 PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY	42
9 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S KOMBINACÍ POSTIŽENÍ.....	43
9.1 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S VÍCEČETNÝM POSTIŽENÍM	43
10 ZÁSADY PRO ZPRACOVÁNÍ ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	45
10.1 ZÁSADY STANOVENÉ PRO ZPRACOVÁNÍ ŠVP PRŠ 1	45
10.2 STRUKTURA ŠVP PRŠ 1 A OBSAH JEDNOTLIVÝCH ČÁSTÍ.....	46
11 SLOVNÍK POUŽITÝCH POJMŮ.....	48

ÚVOD

Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání praktická škola jednoletá je určen pro žáky s těžkým stupněm mentálního postižení, souběžným postižením více vadami a autismem, kteří ukončili základní vzdělávání v základní škole speciální podle vzdělávacího programu určeného pro tuto skupinu žáků (Rámcový vzdělávací program pro základní školu speciální, Díl II), případně dohánějícího Vzdělávacího programu pomocná škola a Rehabilitačního vzdělávacího programu pomocné školy.

Praktická škola jednoletá doplňuje a rozšiřuje žákům teoretické i praktické dovednosti získané v průběhu povinné školní docházky. Za předpokladu respektování individuálních zvláštností a schopností žáků je vzdělávací proces zaměřen na rozvoj komunikačních dovedností a dosažení nejvyšší možné míry samostatnosti a nezávislosti na péči druhých osob. Poskytuje přípravu na osvojení manuálních dovedností a jednoduchých činností využitelných v oblastech praktického života, které absolventům usnadní integraci do společnosti.

Cílem vzdělávání v praktické škole jednoleté je především zvýšení kvality života absolventů, kterým se v rámci jejich individuálních schopností nabízí možnost uplatnit se přiměřeným výkonem v chráněných pracovištích a při pomocných pracích v různých profesních oblastech.

Poznámka:

Pokud jsou v textu dokumentu používány pojmy žák, učitel aj., rozumí se tím pedagogická kategorie nebo označení profesní skupiny, tj. žák i žákyně, učitel i učitelka apod.

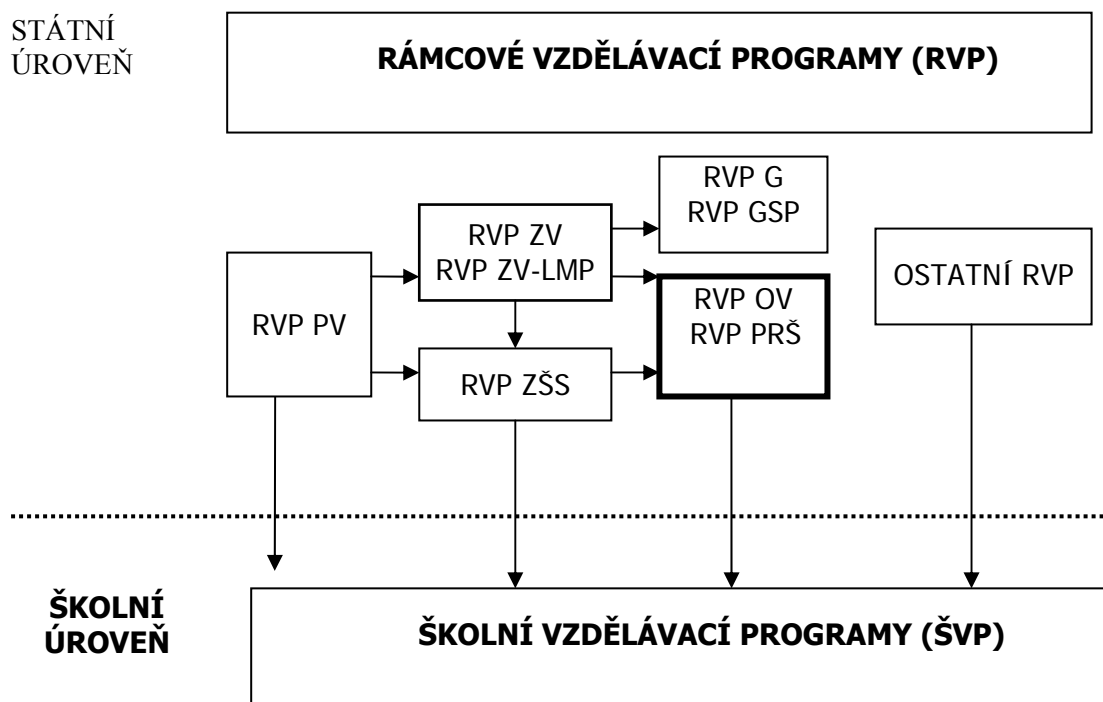
Část A

1 Vymezení Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání praktická škola jednoletá

1.1 Systém kurikulárních dokumentů

V souladu s novými principy kurikulární politiky, zformulovanými v Národním programu rozvoje vzdělávání v ČR (tzv. Bílé knize) a zakotvenými v Zákoně č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, se do vzdělávací soustavy zavádí nový systém kurikulárních dokumentů, které jsou tvořeny na dvou úrovních – státní a školní. Státní úroveň dokumentů představují Národní program vzdělávání (NPV) a rámcové vzdělávací programy (dále jen RVP). Národní program vzdělávání rozpracovává cíle vzdělávání stanovené školským zákonem a vymezuje hlavní oblasti vzdělávání, obsahy vzdělávání a prostředky, které jsou nezbytné k dosahování těchto cílů. Pro jednotlivé obory vzdělání se vydávají RVP, které vymezují povinný obsah, rozsah a podmínky vzdělávání a jsou závazné pro tvorbu školních vzdělávacích programů (dále jen ŠVP), které představují školní úroveň. Každá škola si podle příslušného RVP vytváří ŠVP a podle něj uskutečňuje vzdělávání.

Rámcové i školní vzdělávací programy jsou veřejné dokumenty přístupné pro pedagogickou i nepedagogickou veřejnost.

Graf – Systém kurikulárních dokumentů

Legenda: RVP PV – Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání; RVP ZV – Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání; RVP ZV – příloha: RVP ZV-LMP – Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání – příloha upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením; RVP ZŠS – Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální; RVP G – Rámcový vzdělávací program pro gymnázium; RVP GSP – Rámcový vzdělávací program pro gymnázium se sportovní přípravou; RVP OV – Rámcové vzdělávací programy pro odborné vzdělávání; RVP PRŠ – Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělávání praktická škola; Ostatní RVP – rámcové vzdělávací programy, které kromě výše uvedených vymezuje školský zákon – Rámcový vzdělávací program pro umělecké obory základního uměleckého vzdělávání, RVP JŠ – Rámcový vzdělávací program pro jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky, případně další.

1.2 Specifické principy Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání praktická škola jednoletá (dále jen RVP PRŠ 1)

RVP PRŠ 1:

- svým pojetím koncepčně navazuje na Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální (RVP ZŠS);
- specifikuje úroveň klíčových kompetencí, jíž by měli absolventi praktické školy dosáhnout;
- vymezuje očekávané výsledky vzdělávání na úrovni, kterou by si žáci měli osvojit v průběhu středního vzdělávání;
- zařazuje jako součást středního vzdělávání průřezová témata;
- umožňuje uplatňování speciálně pedagogických metod, postupů, forem a prostředků vzdělávání a míru podpůrných opatření, s jejichž pomocí mohou žáci dosahovat výsledků, které odpovídají jejich maximálním možnostem;
- stanovuje základní vzdělávací úroveň pro absolventy praktické školy, kterou škola musí respektovat ve svém ŠVP;
- podporuje přípravu na společenské a pracovní uplatnění, na celoživotní vzdělávání;
- umožňuje modifikaci vzdělávacího obsahu pro vzdělávání žáků s mentálním postižením a souběžným dalším zdravotním postižením.

Vzdělávací proces se přizpůsobuje úrovni psychických a fyzických schopností žáků. Vzhledem k variabilitě schopností, úrovni vědomostí a dovedností je nezbytné při vzdělávání respektovat pedagogické zásady, zásady přiměřenosti učiva a názornosti a uplatňovat individuální přístupy odpovídající osobnostním specifikům žáků za přispění podpůrných opatření.

Rámcový vzdělávací program musí odpovídat nejnovějším poznatkům pedagogiky a psychologie o účinných metodách a organizačním uspořádání vzdělávání přiměřeně věku a rozvoji vzdělávaných žáků. Podle těchto hledisek může být RVP PRŠ 1 upravován, stejně jako podle potřeb společnosti a zkušeností s realizací školních vzdělávacích programů.

Část B

2 Charakteristika oboru vzdělání

Praktické školy umožňují střední vzdělávání žákům s různým stupněm mentálního postižení.¹ Jsou funkčním článkem systému vzdělávání žáků se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, autismem a vícečetným postižením a dávají jim možnost získat střední vzdělání.

Cílem vzdělávání je umožnit žákům doplnění a rozšíření teoretického i praktického vzdělání dosaženého v průběhu povinné školní docházky a poskytnout jim základní dovednosti a návyky pro výkon jednoduchých činností v oblastech praktického života. Získané dovednosti žáci využijí v dalším vzdělávání v rámci celoživotního učení.

2.1 Organizace vzdělávání

Vzdělávání v praktické škole jednoleté se uskutečňuje v denní formě vzdělávání. Vzhledem ke speciálním vzdělávacím potřebám žáků je vhodné organizovat výuku tak, aby byly respektovány psychické, fyzické a sociální možnosti žáků, jejich individuální zvláštnosti a schopnosti. Ve výjimečných případech může ředitel školy délku vzdělávání prodloužit nejvýše o dva školní roky.²

2.2 Podmínky pro přijetí ke vzdělávání v praktické škole

Praktická škola je určena žákům s mentálním postižením, autismem a vícečetným postižením, kteří ukončili:

- povinnou školní docházku v základní škole samostatně zřízené pro žáky se zdravotním postižením;
- povinnou školní docházku v základní škole speciální;
- povinnou školní docházku, ale nezískali základní vzdělání ani základy vzdělání;
- základní vzdělávání na základní škole a z vážných zdravotních důvodů, které jsou v kombinaci s mentálním postižením, se nemohou vzdělávat na jiném typu školy.

Zdravotní požadavky:

V praktické škole jednoleté se vzdělávají žáci s různými druhy a s různou mírou závažnosti zdravotního postižení. Vzhledem k tomu musí být zdravotní způsobilost žáků ke vzdělávání v odborných činnostech a oborech podle zaměření školy posouzena odborným lékařem. Na základě jeho doporučení budou na žáky stanoveny požadavky, které budou důsledně respektovat jejich individuální zvláštnosti, zdravotní stav a specifické problémy vyplývající z povahy a stupně postižení.

2.3 Způsob ukončování vzdělávání a doklad o dosaženém stupni vzdělání

Vzdělávání se ukončuje závěrečnou zkouškou; dokladem o dosažení stupně vzdělání je vysvědčení o závěrečné zkoušce.

Závěrečná zkouška v oborech vzdělání, v nichž se dosahuje stupně středního vzdělání, se skládá z ústní teoretické zkoušky z odborných předmětů a z praktické zkoušky z odborných předmětů. Obsah a organizace závěrečné zkoušky se řídí platnými předpisy.

¹ § 16 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

² § 16 odst. 6 zákona č. 561/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

Úspěšným ukončením vzdělávacího programu žák získá střední vzdělání.³

2.4 Uplatnění absolventa

Absolventi praktické školy jednoleté se mohou v rámci svých možností a individuálních schopností uplatnit při pomocných pracích pro oblast služeb a výroby (např. ve zdravotnictví, v sociálních a komunálních službách, ve výrobních podnicích, v zemědělství), případně na chráněných pracovištích.

³ § 58 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

Část C

3 Pojetí a cíle středního vzdělávání

3.1 Pojetí středního vzdělávání

Střední vzdělávání rozvíjí vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty získané v základním vzdělávání důležité pro osobní rozvoj žáků a poskytuje obsahově širší vzdělávání. Vytváří předpoklady pro plnoprávný osobní a občanský život a přípravu na výkon povolání nebo pracovní činnosti. Obsah, formy a metody středního vzdělávání v praktické škole jednoleté jsou přizpůsobeny vzdělávání žáků se zdravotním postižením především s mentálním postižením. Vzdělávání umožňuje žákům osvojení vědomostí a dovedností potřebných k výkonu konkrétních jednoduchých činností v různých profesních oblastech i v každodenním životě a je v souladu s individuálními potřebami a psychickými i fyzickými možnostmi žáků. Důraz je kladen především na vypěstování kladného vztahu k práci, na rozvoj komunikačních dovedností, výchovu ke zdravému životnímu stylu, dosažení maximální možné míry samostatnosti a posílení sociální integrace.

3.2 Cíle středního vzdělávání

Cíle středního vzdělávání vyjadřují záměr školy, k čemu má vzdělávání směřovat a o co má usilovat. Jejich naplnění závisí na míře využívání podpůrných opatření žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, jejich schopnostech, možnostech, míře a stupni postižení. Vzdělávání v praktické škole jednoleté dále rozvíjí klíčové kompetence získané na úrovni základního vzdělávání a utváří odborné kompetence podle zaměření přípravy. Dosažení uvedených cílů znamená posílení předpokladů integrace žáků do společnosti. Škola ve svém ŠVP upraví cíle vzdělávání podle individuálních potřeb vzdělávaných žáků.

V praktické škole jednoleté se usiluje o naplnění těchto cílů:

- rozšiřovat a prohlubovat u žáků poznatky získané v základním vzdělávání;
- upevňovat a dále rozvíjet klíčové kompetence žáků, zkvalitnit jejich vědomosti, dovednosti a formovat jejich postoje;
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení;
- vést žáky k využívání komunikačních dovedností (případně alternativních způsobů komunikace), používat účinnou a otevřenou komunikaci a směřovat je k demokratické diskuzi;
- rozvíjet tělesné, duševní a specifické schopnosti a dovednosti žáků;
- učit žáky vnímat a chránit zdraví jako vyvážený stav duševní, fyzické a sociální pohody;
- rozvíjet vztahy k lidem, k prostředí a přírodě;
- směřovat žáky k jednání v souladu se strategií udržitelného rozvoje;
- vést žáky k vytváření odpovědného přístupu k plnění svých povinností a k respektování stanovených pravidel;
- vést žáky k vytrvalému a pečlivému přístupu k týmové i samostatné práci;
- směřovat žáky k osvojování si poznatků a pracovních postupů a připravovat je k vykonávání pracovních činností podle jejich schopností.

4 Klíčové a odborné kompetence žáka

Klíčové kompetence jsou takové soubory vědomostí, dovedností a postojů, které lze široce uplatňovat v rozmanitých profesích a životních situacích. Získané kompetence umožňují žákům lépe se přizpůsobovat společenskému vývoji.

Rozvíjení klíčových kompetencí získaných v průběhu školní docházky musí vycházet z osobnostních dispozic, fyzických předpokladů žáků a musí důsledně respektovat jejich individuální zvláštnosti. Při utváření klíčových kompetencí je důležitá zejména vhodná volba metod a organizačních forem výuky.

Ve středním vzdělávání jsou klíčové kompetence doplněny o odborné kompetence, které neexistují izolovaně, ale navzájem se prolínají a doplňují. K jejich osvojení musí směřovat veškerý vzdělávací obsah, jehož pojetí na úrovni ŠVP by mělo vytvářet předpoklady pro efektivní využití a uplatnění osvojených vědomostí a dovedností.

4.1 Klíčové kompetence

V praktické škole jednoleté je kladen důraz především na rozvíjení komunikačních dovedností a soběstačnosti v běžném životě. Formou praktických činností ve vzdělávací i praktické složce vzdělávání jsou u žáků, na úrovni jejich schopností a individuálních předpokladů, vytvářeny a rozvíjeny tyto klíčové kompetence: kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikační, kompetence sociální a personální, kompetence občanské a kompetence pracovní.

Žáci získávají dovednosti za různě dlouhou dobu a na rozdílné úrovni.

Kompetence k učení

Žák by měl:

- využívat vhodné metody a techniky při učení a praktických činnostech;
- být motivován k rozšiřování a prohlubování svých vědomostí a dovedností;
- reagovat na hodnocení ze strany druhých, přijímat radu i oprávněnou kritiku;
- uplatňovat základní zkušenosti a postupy v pracovních činnostech.

Kompetence k řešení problémů

Žák by měl:

- rozpoznat problémy a hledat nejvhodnější způsob řešení;
- řešit běžné životní situace a překážky, překonávat je přiměřeně ke svým možnostem, případně za pomoci druhé osoby;
- dokázat přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby.

Kompetence komunikativní

Žák by měl:

- dokázat se, v rámci svých možností, srozumitelně vyjadřovat ústní, písemnou nebo jinou alternativní formou;
- naslouchat druhým, rozumět obsahu sdělení a adekvátně na něj reagovat;
- využívat pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky;
- využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření pozitivních vztahů a ke spolupráci s ostatními lidmi.

Kompetence sociální a personální

Žák by měl:

- vědět o svých základních právech a povinnostech a respektovat práva a povinnosti ostatních;
- orientovat se v základních mravních hodnotách a uplatňovat základní pravidla společenského chování;
- jednat zodpovědně vůči vlastní i druhé osobě;
- dokázat se přiměřeně chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život podle pokynů kompetentních osob a uplatňovat osvojené dovednosti a postupy.

Kompetence občanské

Žák by měl:

- znát základní práva a povinnosti občanů, respektovat společenské normy a pravidla soužití;
- uvědomovat si význam zdravého životního stylu, chránit své zdraví i zdraví druhých lidí;
- podílet se na ochraně životního prostředí a jednat v souladu se strategií udržitelného rozvoje;
- rozpoznat nevhodné a rizikové chování.

Kompetence pracovní

Žák by měl:

- mít osvojeny základní pracovní dovednosti, návyky a postupy pro každodenní běžné pracovní činnosti;
- chápat význam práce a možnost vlastního zapojení do pracovního procesu;
- plnit stanovené povinnosti, být schopen spolupráce, respektovat práci svou i druhých;
- znát možnosti využívání poradenských a zprostředkovatelských služeb;
- znát a dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce i ochrany zdraví při práci.

4.2 Odborné kompetence pro všechna zaměření školy

Odborné kompetence se vztahují k výkonu pracovních činností, od jejichž požadavků se odvíjejí. Tvoří je soubor odborných vědomostí a dovedností, postojů a hodnot požadovaných u absolventů praktické školy. Stanovené odborné kompetence by měly být dosažitelné pro většinu žáků ve všech specifických zaměřeních.

Dodržovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Žák by měl:

- dodržovat právní předpisy z oblasti BOZP, hygienické předpisy a předpisy požární ochrany;
- používat osobní ochranné pracovní prostředky podle prováděných činností;
- spolupodílet se na vytváření bezpečného pracovního prostředí.

Usilovat o kvalitu své práce, výrobků a služeb

Žák by měl:

- dodržovat stanovené normy a předpisy;
- pracovat podle instrukcí nebo návodu, případně za pomoci druhé osoby; pracovat v souladu s technologickými předpisy a uplatňovat pracovní návyky;
- zvolit vhodné materiály, vybrat a použít správné pracovní nástroje, pomůcky a technické vybavení podle vykonávané pracovní činnosti;
- spolupracovat při dosahování stanovených úkolů;

- zkontrolovat a zhodnotit kvalitu své vykonané činnosti.

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií trvale udržitelného rozvoje

Žák by měl:

- znát význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční i společenské ohodnocení;
- posuzovat v pracovním procesu prováděné činnosti z pohledu jejich vlivu na životní prostředí;
- nakládat s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami s ohledem na životní prostředí.

4.2.1 Odborné kompetence podle zaměření školy

Odborné kompetence, které jsou stanoveny podle odborného zaměření školy, charakterizují způsobilost žáka k dané pracovní činnosti. Jednotlivé školy je zpracují ve svých ŠVP podle svého praktického zaměření, ve kterém by se měly promítnout požadavky regionu. Budou na úrovni odpovídající možnostem a schopnostem žáků tak, aby absolventi byli schopni využít svých získaných manuálních dovedností pro úspěšné uplatnění v dalším životě.

5 Oblasti vzdělávání

RVP PRŠ 1 vymezuje závazný obsah všeobecného a odborného vzdělávání a požadované výsledky vzdělávání jednotlivých vzdělávacích oblastí. Obsah vzdělávání je uveden formou předpokládaných výsledků vzdělávání a jim odpovídajícího učiva. Strukturován je podle vzdělávacích oblastí a vzdělávacích okruhů integrujících jak teoretické, tak praktické vzdělávání.

Vzdělávací obsah v praktické škole jednoleté je rozdělen do **sedmi vzdělávacích oblastí**. Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou tvořeny jedním vzdělávacím okruhem nebo více obsahově blízkými vzdělávacími okruhy, od nichž se budou ve ŠVP odvíjet jednotlivé předměty.

- **Jazyková komunikace** (Jazyková komunikace);
- **Matematika** (Matematika);
- **Informační a komunikační technologie** (Informační a komunikační technologie);
- **Člověk a společnost** (Společenskovední základy);
- **Umění a kultura** (Výtvarná výchova, Hudebně pohybová výchova, Dramatická výchova);
- **Člověk a zdraví** (Výchova ke zdraví, Tělesná výchova);
- **Odborné činnosti** (Rodinná výchova, Práce v domácnosti, odborné okruhy podle profilace školy).

Každá vzdělávací oblast obsahuje **charakteristiku vzdělávací oblasti, cílové zaměření vzdělávací oblasti a vzdělávací obsah vzdělávacího okruhu (výsledky vzdělávání a učivo)**.

Charakteristika vzdělávací oblasti vyjadřuje postavení a význam vzdělávací oblasti a její návaznost na příslušné vzdělávací oblasti v základním vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti vyjadřuje, jak vzdělávací oblast a její okruhy přispívají k rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Cílové zaměření jednotlivých vzdělávacích oblastí musí škola respektovat při formulování výchovných a vzdělávacích strategií, které jsou popsány v učebních osnovách každého vyučovacího předmětu ve školním vzdělávacím programu. Jsou to vlastní postupy, které si učitelé naplánují a které podle jejich zkušeností povedou k cílenému utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků.

Vzdělávací okruhy všeobecného vzdělávání stanovují základní požadavky především vzhledem ke stupni vzdělání. Je to propojený celek **výsledků vzdělávání a učiva, které je doporučeno**. Vzdělávací okruhy odborného vzdělávání vymezují základní obecné požadavky na odborné vzdělání žáků.

Výsledky vzdělávání vyjadřují, jaké úrovně osvojení učiva mají žáci na konci vzdělávání v praktické škole jednoleté v daném oboru dosáhnout. Jsou formulovány jako soubor činností a dovedností, které by si měl žák prostřednictvím učiva v průběhu vzdělávání osvojit a být schopen na určité úrovni prokázat. Jsou stanoveny jednotně pro všechny žáky, je však zřejmé, že kvalita jejich osvojení bude záviset také na učebních předpokladech a schopnostech každého žáka. **Výsledky vzdělávání vyjadřují cílové dovednosti žáků, k nimž má výuka směřovat, kterými by škola měla žáka vybavit, ale nemůže zaručit jejich plné osvojení a uplatňování v praxi.**

Škola rozpracuje ve ŠVP výsledky vzdělávání a obsah vzdělávání stanovený v RVP PRŠ 1 s ohledem na požadavky nebo možnosti trhu práce, možnosti školy, zájem a studijní předpoklady žáků k získání odborných kompetencí v určité oblasti odborných činností. Získané kompetence jsou prakticky zaměřené a využitelné v běžném životě. Jsou formulovány aproximativně, neboť často není možné předem předvídat, co bude žák schopen zvládnout, aby byl daný výstup ověřitelný. Každý žák dosahuje výsledků vzdělávání v míře odpovídající jeho individuálním možnostem a schopnostem.

Ve ŠVP bude obsah vzdělávacích okruhů rozpracován v podobě učebních osnov vyučovacích předmětů. **Vyučovací předmět** může převzít celý vzdělávací obsah jednoho okruhu vymezeného v RVP PRŠ 1, ale vzdělávací obsah jednoho vzdělávacího okruhu může být také rozdělen mezi více vyučovacích předmětů nebo je možné vzdělávací obsah více okruhů spojovat či integrovat do jednoho předmětu. Je také možné integrovat tematické celky a témata různých vzdělávacích okruhů v RVP PRŠ 1 tak, aby byly maximálně podpořeny mezioborové (mezipředmětové) vztahy. Pokud škola využije této možnosti, musí integrace vzdělávacího obsahu ve ŠVP cíleně směřovat k rozvíjení schopnosti žáků vzájemně propojovat nabyté vědomosti a dovednosti.

Učivo je doporučeno v rozsahu, který odpovídá možnostem žáků s těžším zdravotním postižením, a je uvedeno jako prostředek k dosažení výsledků vzdělávání.

5.1 JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Jazyková komunikace** má stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu.

Jazykové vzdělávání v českém jazyce vede žáky k srozumitelnému jazykovému projevu a podílí se na jejich celkovém rozvoji. Cílem jazykového vzdělávání je rozvíjet komunikační dovednosti žáků užívat jazyk jako prostředek k dorozumívání, k rozvíjení čtenářské gramotnosti, k přijímání a sdělování informací. Žáci se učí vnímat různá sdělení, rozumět jim a reprodukovat je. Jazykový rozvoj žáků probíhá paralelně s rozumovým a emocionálním zráním. Dále žáky učí zvyšovat kvalitu písma, rychlost psaní a zdokonalovat úpravu jejich psaného textu. Jazykové vzdělávání se současně podílí na rozvoji sociálních dovedností žáků.

Vzdělávací oblast jazyková komunikace je realizována stejnojmenným vzdělávacím okruhem, který začleňuje tematické celky: **Jazyková výchova, Komunikativní a slohová výchova a Literární výchova.**

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání jazykových vědomostí a dovedností v běžných komunikačních situacích denního života;
- srozumitelnému vyjadřování;
- formulování vlastních požadavků;
- osvojení si dovednosti prakticky využívat znalostí při psaní jednoduchých zápisů;
- rozvíjení základních literárních poznatků;
- získávání poznatků obsahově souvisejících s profesní přípravou a praktickými činnostmi.

5.1.1 Jazyková komunikace

Výsledky vzdělávání	Učivo
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišit věty, slova, slabiky • dokázat jednoduchou formou písemně komunikovat • zdokonalovat úpravu psaného textu 	<p>1. Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> • popis jednoduchého textu • odstraňování individuálních nedostatků písemného projevu • hlavní principy českého pravopisu

<ul style="list-style-type: none"> • uplatňovat v písemném projevu znalosti základů pravopisu českého jazyka • snažit se o správnou výslovnost • orientovat se v krátkém textu • orientovat se v Pravidlech českého pravopisu, ve slovnících a encyklopediích 	<ul style="list-style-type: none"> • rozšiřování slovní zásoby, její styl, terminologie • nauka o slově – třídění slov, stavba slova • tvarosloví, větná stavba, druhy vět • mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves • práce s encyklopediemi, slovníky a Pravidly českého pravopisu
<ul style="list-style-type: none"> • přijmout ústní sdělení přiměřené složitosti • sestavit odpovědi na otázky ústně a písemně • komunikovat v běžných situacích • zapamatovat si krátký text • vyprávět podle předem dané osnovy • umět uvítat, rozloučit se, představit se • popsat jednoduché předměty a činnosti vztahující se k pracovním činnostem 	<p>2. Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> • reprodukování kratších celků, odpovědi na otázky ústně i písemně • úprava písemných projevů • psaní přání, blahopřání • popis předmětů a činností • vyprávění vlastních zážitků • požádání o informaci, podání informace • seznamování a představování • mimojazykové prostředky řeči – gesta, mimika • zdvořilostní obraty – uvítání, rozloučení, představování • telefonování
<ul style="list-style-type: none"> • číst s porozuměním • zvládnout techniku tichého čtení • vyprávět jednoduchý příběh podle návodných otázek nebo obrázků • dramatizovat jednoduchý příběh • umět ústně formulovat dojmy z četby • umět si vyhledat literaturu/četbu vyhovující individuálním zájmům, schopnostem a možnostem 	<p>3. Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> • čtení krátkých pohádek, povídek, příběhů, veršů – porozumění textu • vyprávění příběhu na základě obrázků • literatura pro děti, mládež, dospělé, významní spisovatelé • práce s textem – časopis, denní tisk, katalog, encyklopedie • texty související s profesní přípravou (čtení návodů a pracovních postupů) • dramatizace • lidová slovesnost

5.2 MATEMATIKA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Matematika** má žáky vybavit vědomostmi a znalostmi potřebnými v praktickém životě. Rozvíjí matematické dovednosti a geometrickou představivost, kromě funkce všeobecně vzdělávací plní i funkci průpravnou pro odbornou oblast vzdělávání. Kromě vytváření matematických představ, vědomostí, dovedností a návyků je kladen důraz na rozvíjení schopností jejich aplikace v praktických životních situacích.

Vzdělávací oblast Matematika obsahuje stejnojmenný okruh.

Vzdělávací obsah vzdělávacího okruhu Matematika je rozdělen do dvou tematických celků. V tematickém celku **Čísla a početní operace** si žáci prohlubují aritmetické operace propojené

s reálnými situacemi, učí se třídit a seskupovat data podle určitých kritérií, jejich vzájemných souvislostí a závislostí. Učí se využívat prostředky výpočetní techniky – kalkulátory.

V druhém tematickém celku **Geometrie** žáci pojmenovávají a znázorňují geometrické útvary, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání a osvojování si matematických postupů, rozšiřování matematických dovedností a znalostí;
- používání přirozených čísel, k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru, vytváření souborů s daným počtem prvků, čtení, zapisování a porovnávání přirozených čísel;
- rozvíjení paměti a logického myšlení prostřednictvím matematických operací;
- používání matematických symbolů;
- rozvíjení samostatnosti, vytrvalosti, koncentrace pozornosti, správnosti a účelnosti postupu při řešení úkolů;
- uplatnění matematických znalostí a dovedností v běžném životě (měření, porovnávání velikostí, manipulace s penězi);
- rozvíjení spolupráce při společném řešení stanovených úkolů;
- zdokonalování grafického projevu a základních dovedností rýsování.

5.2.1 Matematika

Výsledky vzdělávání	Učivo
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> • číst, zapisovat, porovnávat čísla • porozumět zadání matematické úlohy • používat početní operace sčítání, odčítání • řešit jednoduché slovní úlohy z běžného života • používat jednotky délky, hmotnosti, času, objemu a měny • provádět měření a vážení v praxi • určit čas s přesností na půlhodiny • znát a užívat základní pojem: hodina, minuta, den, týden, měsíc, rok • umět číst údaje o čase v digitální podobě • pracovat s kalkulátorem • zvládat manipulaci s bankovkami, mincemi, platebními kartami • počítat s bankovkami a mincemi 	<p>1. Čísla a početní operace</p> <ul style="list-style-type: none"> • celá čísla – obor přirozených čísel • početní operace s nulou • kvantitativní vztahy, porovnávání čísel • číselné řady • rozklad čísla v desítkové soustavě • orientace na ploše, v prostoru a v čase • úlohy na orientaci na ploše, v čase, v prostoru • základní fyzikální veličiny • digitální měření času – zápis času • peníze (bankovky, mince), platební karta • jednoduché slovní úlohy z praktického života • práce s kalkulátorem • pojem zlomku

<ul style="list-style-type: none"> • zdokonalovat grafický projev a rýsovací dovednosti, osvojit si návyky při rýsování • rozeznávat geometrické útvary: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh • poznat a určovat v prostoru geometrická tělesa • používat pojmy bod, přímka, úsečka a její délka • umět pracovat s pravítkem • doplňovat údaje v jednoduché tabulce 	<p>2. Geometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní útvary v rovině – bod, čára, přímka, úsečka • čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice, kruh • osa souměrnosti • rýsování rovinných útvarů • základní útvary v prostoru – krychle, kvádr, koule, válec, kužel • měření pomocí různých měřidel • orientace v jednoduché tabulce
---	--

5.3 INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Informační a komunikační technologie** zahrnuje základy práce s osobním počítačem a vybraným základním programovým vybavením, zejména textovým editorem, speciálními výukovými a vzdělávacími programy. Do této oblasti je možno zařadit také práci s webovým prohlížečem a s poštovním klientem. Žáci si prostřednictvím vzdělávacího okruhu **Informační a komunikační technologie** osvojují obsluhu počítače na elementární uživatelské úrovni práce a práci s výukovými počítačovými programy. Získané dovednosti v oblasti informačních a komunikačních technologií mají podpůrný charakter nejen ke všem ostatním složkám vzdělávání, ale žáci je mohou využívat i v dalších činnostech osobního života. Využívání ICT ve vzdělávání žáků je nutno přizpůsobit individuálním specifickým potřebám a schopnostem. Je třeba navázat na podpůrné a kompenzační technologie, které žák využíval v základním vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Informační a komunikativní technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní informační gramotnosti – získat elementární dovednosti v ovládnutí digitálních technologií a využívat je v praktickém životě.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- vytvoření kladného vztahu k moderním technologiím;
- poznávání možností výpočetní techniky, osvojení základních znalostí a dovedností práce s počítačem;
- chápání informačních a komunikativních technologií a k získávání nových informací;
- získání základních dovedností v oblasti informační gramotnosti;
- rozvíjení myšlení, postřehu a koncentrace pozornosti;
- rozvíjení a zdokonalování jemné motoriky;
- komunikaci prostřednictvím výpočetní techniky;
- prezentování výsledků své práce prostřednictvím ICT technologií;
- získávání povědomí o nevhodném obsahu vyskytující se na internetu a o způsobu ochrany před zneužitím.

5.3.1 Informační a komunikační technologie

Výsledky vzdělávání	Učivo
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovládat základní obsluhu počítače • zvládat psaní jednoduchých zpráv • rozumět základním pojmům informační činnosti • zvládat základní způsoby komunikace (e-mail, chat) • využívat výukové programy, hry • vyhledávat informace na internetu • používat jednoduché a vhodné cesty při vyhledávání na internetu • dodržovat zásady bezpečnosti práce s PC • zvládat základní funkce mobilního telefonu, digitálních aparátů atp. 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnostní zásady práce s počítačem • základní počítačové vybavení a další programové vybavení • základní komponenty počítače • spuštění a ukončení činnosti operačního systému • ovládací panely a nastavení • práce s myší a klávesnicí • symboly alternativní komunikace na PC • otevírání programů • základní pojmy při práci s operačním systémem • vytváření, přesun a kopírování souborů a složek • odstranění souborů, hledání souborů • základní funkce – textového a grafického editoru, tabulkového kalkulátoru • práce s výukovými programy • práce s e-mailem • práce s internetem • základy bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky • používání mobilního telefonu – přijetí hovoru, zprávy SMS

5.4 ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a společnost** má komplexní charakter. Vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky a dalších témat. Umožňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k rozvíjení dovedností pro praktický život. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy, děje a jejich vzájemné vztahy. Cílem je vybavit žáky potřebnými vědomostmi o podstatě a fungování společnosti, právech a povinnostech občanů v běžném životě s důrazem na právní vědomí a občanskou odpovědnost. Vzdělávání v této oblasti směřuje k pozitivnímu ovlivňování žáků tak, aby jednali odpovědně nejen ve vztahu k sobě, ale i ve vztahu k druhým a nenechali sebou manipulovat.

Důležitou součástí vzdělávání je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv.

Při praktických činnostech se žáci snaží získat potřebné zkušenosti a dovednosti ve styku s ostatními lidmi, případně institucemi při řešení různých problémů. Dále sledují změny, ke kterým dochází v přírodě během ročních období, a uvědomují si vztah k přírodě a důležitost ochrany životního prostředí a jednání v duchu udržitelného rozvoje.

Vzdělávací obsah vzdělávacího okruhu **Společenskovední základy** je rozdělen do čtyř tematických celků: **Místo, kde žijeme**, **Lidé kolem nás**, **Lidé a čas** a **Rozmanitost přírody**.

V tematickém celku **Místo, kde žijeme**, se žáci učí, na základě poznávání nejbližšího okolí, chápat organizaci života v rodině, v obci, ve městě. Při vzdělávání je kladen důraz na praktické poznávání místních a regionálních zvyklostí a na přímé utváření zkušeností žáků. Praktické činnosti postupně rozvíjejí jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém celku **Lidé kolem nás** si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi. Uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Seznamují se se základními právy a povinnostmi občana.

V tematickém celku **Lidé a čas** se žáci učí orientovat se v čase.

V tematickém celku **Rozmanitost přírody** žáci poznávají Zemi jako součást sluneční soustavy. Uvědomují si rozmanitost živé a neživé přírody. Jsou vedeni k tomu, aby si představili, že Země a život na ní je jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje v souladu a rovnováze. Tuto rovnováhu může člověk snadno narušit a jen velmi obtížně obnovit. Sledováním vlivu lidské činnosti na krajinu se žáci učí hledat možnosti, jak mohou sami přispět k její ochraně. Odhalují souvislosti mezi přírodními podmínkami a životem lidí v nejbližším okolí, v regionu, na území České republiky i ve světě.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznávání svého nejbližšího okolí a formování zájmu o dění v místě bydliště a zemi, kde žije;
- osvojování pravidel slušného chování a jednání, vytváření pozitivních mezilidských vztahů;
- odpovědnému jednání ve vztahu k sobě i druhým osobám, nenechat se manipulovat;
- využívání nových poznatků, získaných vědomostí a zkušeností v denním životě;
- utváření pozitivního vztahu k živé i neživé přírodě;
- uvědomění si propojení člověka a přírody a jejich vzájemného ovlivňování;
- ochraně životního prostředí a ekologickému jednání.

5.4.1 Společenskovední základy

Výsledky vzdělávání	Učivo
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládnout orientaci v okolí bydliště i školy • znát důležitá místa ve městě, v obci • orientovat se v místní dopravě • znát státní symboly a jejich význam • seznámit se s významnými událostmi naší vlasti • jednat ekologicky a chránit životní prostředí 	<p>1. Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> • domov, škola, obec, okolní krajina • naše vlast • zeměpisné uspořádání České republiky • státoprávní uspořádání naší republiky • Ústava ČR, prezident, vláda, ministerstva, parlament, samospráva • státní symboly • důležitá místa ve městě, v obci • jízdní řády – autobus, vlak, dopravní obslužnost • ochrana životního prostředí

<ul style="list-style-type: none"> rozlišovat základní a širší rodinné vztahy rozlišovat partnerské a přátelské vztahy respektovat práva svá i práva druhých rozpoznat protiprávní jednání a umět přiměřeně reagovat umět vnímat a tolerovat rozdíly v životě jiných lidí osvojit si základní pravidla společenského chování vědět, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi rozpoznat nebezpečné situace a jednání ohrožující lidskou důstojnost 	<p>2. Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> rodina a společnost, členové rodiny, práva a povinnosti manželů, zákon o rodině hledání životního partnera konflikty v rodině, řešení konfliktů příjmy a výdaje rodiny, pojištění sociální zabezpečení mezilidské vztahy – kamarádství, přátelství, parta, náboženská sekta vztahy k nemocným, starým a handicapovaným občanům menšiny ve společnosti, multikulturní soužití
<ul style="list-style-type: none"> využívat časové údaje k orientaci během dne orientovat se v základních časových údajích (rok, měsíc, týden, den) znát rozvržení svých denních činností rozlišit minulost, přítomnost a budoucnost vyprávět o významných událostech vztahujících se k regionu a kraji 	<p>3. Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> orientace v základních časových údajích roční období tradiční lidové svátky, státní svátky, významné dny proměny způsobu života významné události vztahující se k regionu nebo kraji historické objekty v okolí
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlit pojmy živá a neživá příroda, poznat vzájemnou propojenost rozlišovat skupiny rostlin a živočichů znát význam vody a vzduchu pro život všech živých organismů i člověka znát zástupce domácích a volně žijících zvířat vyjmenovat typické zástupce ekosystému žijících v regionu poznat nejznámější jedovaté a léčivé rostliny znát základy péče o pokojové rostliny a domácí zvířata uplatňovat zásady ochrany přírody 	<p>4. Rozmanitost přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> živá a neživá příroda, lidské výtvořky látky a jejich vlastnosti pohyby Země působení přírodních vlivů půda význam a zásady třídění organismů systém rostlin – význam, ochrana péče o pokojové i venkovní rostliny rostliny v přírodě - byliny, dřeviny, jedovaté rostliny, léčivé rostliny systém živočichů – rozšíření, význam, ochrana, - organismy a prostředí – vzájemné vztahy, společenstva ochrana přírody a životního prostředí

5.5 UMĚNÍ A KULTURA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** umožňuje žákům jiné než racionální poznávání světa a poskytuje příležitost k seberealizaci a uvolnění napětí.

Žáci se seznamují prostřednictvím různých činností s výrazovými prostředky a s jazykem výtvarného a hudebního umění, ale také umění dramatického a literárního. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti neverbálního vyjadřování. Vzdělávací oblast má významný rehabilitační a relaxační charakter.

Vzdělávací oblast Umění a kultura zahrnuje stejnojmenný vzdělávací okruh Umění a kultura, který zahrnuje **Výtvarnou výchovu, Hudebně pohybovou výchovu a Dramatickou výchovu.**

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy. Tvořivý přístup v práci s nimi (při tvorbě, vnímání a interpretaci) vychází zejména z porovnávání dosavadních i nově získaných zkušeností žáků. Umožňuje jim uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky. Výtvarná výchova je postavena na tvůrčích činnostech. Tyto činnosti dávají možnost rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii. Tvořivé činnosti směřují k výchově citlivého a vnímavého člověka a ovlivňují životní postoje žáků, jejich vztahy k ostatním lidem i prostředí. Důležitým úkolem výtvarné výchovy je rozvíjet také jemnou motoriku.

Hudebně pohybová výchova poskytuje žákům možnost uspokojovat přirozenou potřebu setkávat se s hudbou. Hudebně pohybová výchova rozvíjí jejich tvůrčí schopnosti, přispívá ke kultivaci osobnosti žáka, naplňuje přirozenou potřebu projevit se. Podporuje u žáků rozvoj individuálních hudebních dovedností – sluchových, rytmických, pěveckých, instrumentálních, poslechových a pohybových.

Cílem hudebně pohybové výchovy je převést žáka z etapy spontánních vztahů k hudbě do etapy uvědomělého vstupu do světa hudby, rozvíjet hudebnost a pohybovou kulturu žáků.

V dramatické výchově se žáci prostřednictvím aktivních činností dokážou vcítit do různých životních rolí, mohou je předem prozkoumat a připravit se na ně. Vyzkouší si různé typy řešení a vyberou z nich to nejlepší. Dramatická výchova je zaměřena na osobnostní a sociální rozvoj každého jednotlivce. Rozvíjí komunikativní schopnosti verbální i nonverbální povahy, podněcuje tvořivé myšlení, obrazotvornost a nápaditost žáků, podporuje a uplatňuje intuici, působí na zvládnutí spontánního chování, kontrolu emocí a zvýšení sebevědomí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- jinému než pouze racionálnímu poznávání světa;
- prožitkům pozitivně ovlivňujícím osobnost člověka;
- dovednostem ve výtvarném vyjadřování;
- rozšiřování povědomí o kulturním dědictví i současném dění v kultuře;
- seznámení se základními výtvarnými technikami;
- vysvětlení potřeby respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní dědictví;
- využívání a rozvíjení tvořivých vlastností a dovedností;
- rozvíjení dovedností pohybových, reprodukčních a poslechových;
- seznámení se s kulturami jiných národů a etnik, jejich akceptování;
- rozvíjení řečových schopností, myšlení, emocionálního a estetického cítění;
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a srozumitelnému vyjadřování;
- rozvíjení obrazotvornosti (představivosti a fantazie), tvořivosti, podporuje a uplatňuje intuici;
- výměně rolí s postoji a city dané role a poté k jejich pojmenování.

5.5.1 Výtvarná výchova

Výsledky vzdělávání	Učivo
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> využívat vědomě všech smyslů uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu rozlišovat, třídít, porovnávat a pojmenovat základní vlastnosti a vztahy pro barvy, tvary, linie uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech uplatňovat základní dovednosti při přípravě a realizaci svého tvůrčího záměru při tvorbě vycházet ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie 	<ul style="list-style-type: none"> rozvíjení jemné motoriky, grafomotoriky seznamování s technikou a materiály, zvyšování výtvarné jistoty malby a kresba inspirace příběhem kombinování různých výtvarných technik kombinování různých a neobvyklých materiálů péče o pomůcky výtvarné umění a životní prostředí návštěvy výstav a galerií

5.5.2 Hudebně pohybová výchova

Výsledky vzdělávání	Učivo
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> vnímat, rozlišovat a napodobovat různé hudební a nehudební zvuky zpívat na základě svých dispozic a využívat získané pěvecké dovednosti interpretovat vybrané lidové a umělé písně improvizovat v rámci nejjednodušších hudebních forem 	<p>1. Vokální a instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> dechová, artikulační, sluchová, hlasová a intonační cvičení rytmická průprava rytmická hra na tělo tóny a zvuky, rytmizace říkadel, zpěv lidových a umělých písní nástroje Orffova instrumentáře
<ul style="list-style-type: none"> rozpoznat vybrané hudební nástroje soustředit se na poslech skladeb různých žánrů rozpoznat výšku, sílu a délku tónu, tempo a rytmus skladby 	<p>2. Hudebně poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> hudební nástroje, hudební uskupení slavné melodie a skladby vybrané podle složení žáků rozpoznávání výšky, síly, délky tónu, tempa a rytmu skladby
<ul style="list-style-type: none"> reagovat na hudbu, její tempo a rytmus pohybem zvládnout jednoduché taneční kroky spojovat základní pohybové prvky v celek, orientovat se v prostoru reagovat na reprodukci relaxační hudby 	<p>3. Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> správné držení a ovládání těla tance různých žánrů pohybová improvizace hudebně relaxační techniky

5.5.3 Dramatická výchova

Výsledky vzdělávání	Učivo
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovládnout základní mluvní dovednosti a obohacovat slovní zásobu • rozvíjet smyslové vnímání, paměť a pozornost • zapojovat se do her, přijímat pravidla hry • přirozeně jednat v jednoduchých rolích • spolupracovat ve skupině na tvorbě jevištní situace, navázat kontakt s druhými • rozvíjet schopnost vcítit se do role • poznat základní divadelní druhy 	<ul style="list-style-type: none"> • psychosomatické dovednosti • práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace • dramatika a slovesnost, dramatická situace, zařazení situací v časovém sledu • herní dovednosti, vstup do role, typová postava • činoherní i loutkářské prostředky • sociálně komunikativní dovednosti v herních situacích, prezentace, reflexe, hodnocení, přednes, pohyb • základní dramatické žánry a divadelní druhy • současná dramatická umění a média, multimediální tvorba

5.6 ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** učí žáky chápat zdraví jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody a základním poznatkům, které by měli využívat v každodenním životě. Respektuje celistvost osobnosti žáků, rovnoměrně rozvíjí fyzické i psychické schopnosti, pohybové dovednosti i sociální adaptaci. Umožňuje jim rozvíjet fyzické předpoklady pohybových možností, uvědomit si povinnost preventivní péče o své zdraví v přiměřené míře věku a vlastním schopnostem.

Vzdělávací obsah oblasti **Člověk a zdraví** prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej doplňují, rozšiřují a využívají. Seznamuje žáky s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích. Žáci si osvojují dovednosti a způsoby chování a rozhodování, které vedou k zachování a posílení zdraví. Tím je zajištěno utváření dovedností a návyků v oblasti zdravého životního stylu, osobní a duševní hygieny, výživy, pohybových aktivit apod.

Vzdělávací obsah vzdělávací oblasti se realizuje ve vzdělávacím okruhu **Výchova ke zdraví a Tělesná výchova**. Jako její součást nebo jako alternativa u žáků se zdravotním omezením může být zařazena **Zdravotní tělesná výchova**.

Vzdělávací okruh **Výchova ke zdraví** poskytuje žákům základní informace o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jejich zdraví a osobní bezpečnosti. Vede je ke zdravému způsobu života, k péči o své zdraví, jeho zlepšení a posílení. Respektuje celistvost osobnosti, její biologické a fyziologické potřeby. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí sociální dovednosti a komunikaci. Získají základní informace o zdraví, nemocech a zdravotní prevenci.

Vzdělávací okruh **Tělesná výchova** umožňuje žákům aktivně poznávat, využívat a ovlivňovat vlastní pohybové možnosti s ohledem na zdravotní a pohybová omezení. Ve shodě s věkem, pohybovými možnostmi a případným postižením je vede od spontánního pojetí pohybu k řízené pohybové aktivitě a vlastní pohybové seberealizaci.

Pro pohybové vzdělávání žáků je důležité nejen rozvíjení pohybového nadání, ale zároveň i korekce zdravotních oslabení v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve Zdravotní tělesné výchově. Korektivní a speciální vyrovnávací cvičení mohou být preventivně zařazována a využívána v hodinách tělesné výchovy všech žáků nebo jsou zařazována pro žáky se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Pro vyrovnávání pohybového deficitu žáků s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem III. (příp. II.) zdravotní skupiny a jejich potřebu korektivních cvičení se doporučuje zařazování povinného či volitelného předmětu, jehož obsah vychází z tematického okruhu Zdravotní tělesná výchova (jako adekvátní náhrady povinné tělesné výchovy nebo jako rozšíření pohybové nabídky).

Zdravotní tělesná výchova využívá činností a zátěže, které nejsou kontraindikací zvýšené tělesné námahy zdravotního oslabení žáků. Zařazení žáků do zdravotní tělesné výchovy se provádí na doporučení lékaře. Prvky zdravotní tělesné výchovy jsou preventivně využívány i v povinné tělesné výchově. Specifické úkoly zdravotní tělesné výchovy vycházejí ze základních charakteristik zdravotního oslabení žáků. Obsah je vždy přizpůsobován míře a druhu zdravotního oslabení a má ozdravný účinek. Cílem je zmírnění, případně odstranění zdravotního oslabení a celkové zlepšení zdravotního stavu.

Současně, vzhledem ke specifickým postižením žáků, se doporučuje zařazovat relaxační chvílky a dechová cvičení nejen v hodinách tělesné výchovy, ale i během výuky ostatních předmětů a přestávek (tzv. pohybové přestávky).

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získávání orientace v základních názorech na zdraví a postupnému uplatňování preventivních činností podporujících zdraví;
- dodržování zásad zdravého způsobu života a ochrany zdraví, zodpovědnosti a péči o své zdraví a snaze o jeho zlepšení a posílení;
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné, duševní a sociální zdraví vlastní i druhých a osvojování poznatků a dovedností jim předcházet;
- odmítání škodlivých látek neslučitelných se zdravím a tělesnou aktivitou;
- dodržování správných stravovacích návyků a uplatňování zásad správné výživy v rámci svých možností;
- uvědomění si zdravotních a psychosociálních rizik spojených se zneužíváním návykových látek, provozováním hazardních her a jejich vlivu na všechny složky zdraví člověka;
- poznávání vlastních fyzických a zdravotních předpokladů pohybových možností a omezení, rozvíjení a využívání pohybových schopností a dovedností;
- upevnění pozitivního vztahu k pohybovým aktivitám;
- získávání informací o centrech odborné pomoci;
- získávání komunikačních dovedností, nácviku asertivních komunikačních technik jako prevence násilí a zneužívání;
- vyjádření vlastních potřeb, respektování potřeb ostatních.

5.6.1 Výchova ke zdraví

Výsledky vzdělávání	Učivo
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> chránit své zdraví, uplatňovat základní hygienické a jiné zdravotně preventivní návyky dodržovat zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví svoje ani druhých objasnit vliv životního prostředí na zdraví lidí znát negativní důsledky sociálně patologických jevů a chránit se před nimi předvést v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek 	<p>1. Zdraví a jeho ochrana</p> <ul style="list-style-type: none"> činitelé ovlivňující zdraví – životní prostředí, životní styl, výživa a stravovací návyky, pohybové aktivity, rizika ohrožující zdraví zásady bezpečného chování a ochrany zdraví – v dopravě, ve škole, při zájmových činnostech ochrana před přenosnými i nepřenositelnými chorobami, úrazy prevence rizikového sexuálního chování modelové situace a praktické ukázky odmítání návykových látek
<ul style="list-style-type: none"> uplatňovat osvojené dovednosti komunikativní obrany proti manipulaci, šikaně, agresí a sexuálnímu zneužívání chápat význam dobrého soužití pro vytváření společných mravních zásad a pravidel chování v rodině 	<p>2. Vztahy mezi lidmi</p> <ul style="list-style-type: none"> bezpečné chování v sociálním kontaktu s vrstevníky a s cizími lidmi, formy sexuálního zneužívání, šikana, násilí vztahy a pravidla v soužití mezi lidmi vztahy ve dvojici, kamarádství, přátelství, láska, manželství a rodičovství mezilidské vztahy a komunikace, respektování sebe sama a druhých, chování podporující dobré vztahy
<ul style="list-style-type: none"> využívat osvojené relaxační a kompenzační techniky a sociální dovednosti k překonání únavy a regeneraci organismu dodržovat zdravé stravovací návyky a podle možností uplatňovat zásady správné výživy 	<p>3. Zdravý způsob života</p> <ul style="list-style-type: none"> režim dne, sociální dovednosti pro zvládnání únavy a stresu relaxace, kompenzační techniky, význam pohybu a sportu zásady správného stravování, výživa, specifické druhy výživy, poruchy přijímání potravy
<ul style="list-style-type: none"> správně pojmenovat základní části lidského těla specifikovat zdravotní obtíže v rámci svých možností vědět, jak se chovat u lékaře, v nemocnici, lékárně ošetřit drobné poranění, umět přivolat první pomoc 	<p>4. Podpora zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> základní anatomie lidského těla jednotlivé orgánové soustavy, základní funkce orgánů v těle preventivní a lékařská péče modelové situace – návštěva lékaře – komunikace v ordinaci, lékárně, nemocnici základy první pomoci, základní ošetření

<ul style="list-style-type: none">• řídit se pokyny odpovědných osob v případě mimořádných událostí• použít důležitá telefonní čísla• uplatňovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci	<p>5. Rizika ohrožující zdraví</p> <ul style="list-style-type: none">• nemoci a jejich příznaky – osvojení podávání léků, zneužívání léků, prevence onemocnění, prevence HIV/AIDS• mimořádné události – živelní pohromy, krizové situace, evakuace osob, chování v úrazu• krizová čísla, činnost integrovaného záchranného systému• bezpečnost a ochrana zdraví na pracovištích a při práci v domácnosti
--	--

5.6.2 Tělesná výchova

Výsledky vzdělávání	Učivo
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládat podle pokynů přípravu na pohybovou činnost • zlepšovat svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla • zdokonalovat základní pohybové dovednosti, zlepšovat a udržovat úroveň pohybových schopností • dodržovat základní zásady bezpečnosti a hygienické návyky při pohybových aktivitách • využívat základní kompenzační techniky a uplatňovat osvojené způsoby relaxace 	<p>1. Činnosti ovlivňující zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> • význam pohybu pro zdraví – pohybový režim, délka a intenzita pohybu, pohybové činnosti a hry, rekreační sport • příprava organismu – před pohybovou činností, uklidnění po skončení činnosti, protahovací cvičení • zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, psychomotorická, dechová a jiná zdravotně zaměřená cvičení • rozvoj koordinačních schopností • hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech
<ul style="list-style-type: none"> • usilovat o co nejsprávnější provedení pohybové činnosti v souladu s individuálními předpoklady • aplikovat osvojované pohybové dovednosti ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech • ovládat základní herní činnosti jednotlivce a dodržovat spolupráci v družstvu při kolektivních hrách • dodržovat pravidla her a soutěží • uplatňovat zásady ekologického chování v přírodě a bezpečného chování v silničním provozu 	<p>2. Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p> <ul style="list-style-type: none"> • pohybové hry – s různým zaměřením a využitím tradičního a netradičního náčiní, bez náčiní, motivační a napodobivé hry, modifikace osvojených pohybových her • základy gymnastiky – průpravná cvičení, jednoduchá akrobatická cvičení, cvičení s náčiním a na nářadí • rytmická a kondiční cvičení – vyjádření rytmu pohybem, sladění jednoduchého pohybu s hudbou, jednoduché tanečky • průpravná úpolová cvičení – přetahy, přetlaky • základy atletiky – průpravné atletické činnosti, běhy, skok do dálky, do výšky, hod kriketovým míčkem • základy sportovních her – průpravné hry, základní manipulace s herním náčiním, hry se zjednodušenými nebo upravenými pravidly, základní herní činnosti jednotlivce • turistika a pobyt v přírodě – chůze a pohyb v terénu, pohybové činnosti v přírodě, ochrana přírody • netradiční pohybové činnosti
<ul style="list-style-type: none"> • reagovat na základní pokyny a povely k osvojované činnosti • rozlišit nesportovní chování • znát základní zásady poskytování první pomoci 	<p>3. Činnosti podporující pohybové učení</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní organizační činnosti v TV • komunikace v TV – smluvené povely a signály, základní odborná tělocvičná terminologie osvojovaných činností • zásady jednání a chování – fair play, olympijské symboly • první pomoc při sportovních úrazech

5.6.2.1 Zdravotní tělesná výchova

Výsledky vzdělávání	Učivo
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňovat správné držení těla v různých polohách a pracovních činnostech • dodržovat správné cvičební polohy 	<p>1. Činnosti podporující korekce zdravotních oslabení</p> <ul style="list-style-type: none"> • pohybový režim podle konkrétního zdravotního oslabení • dechová cvičení • správné držení těla • kontraindikace zdravotních oslabení
<ul style="list-style-type: none"> • zvládat jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením • osvojit si základní techniku speciálních cvičení • zařazovat kompenzační cvičení do svého pohybového režimu 	<p>2. Speciální cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> • oslabení podpůrně pohybového systému • oslabení vnitřních orgánů • oslabení oběhového a dýchacího systému • oslabení endokrinního systému, obezita • oslabení vnitřních orgánů • oslabení smyslových a nervových funkcí • oslabení zraku • oslabení sluchu • neuropsychická onemocnění
	<p>3. Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení

5.7 ODBORNÉ ČINNOSTI

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Odborné činnosti** je jednou ze stěžejních vzdělávacích oblastí ve vzdělávání žáků v praktické škole jednoleté. Vede k utváření odborných kompetencí potřebných pro výkon pracovních činností. Cílem odborného vzdělávání je připravit žáka na smysluplný osobní, občanský i pracovní život.

Vzdělávací oblast Odborné činnosti zahrnuje vzdělávací okruhy: **Rodinná výchova** a **Práce v domácnosti**, pro které je stanoven **obsah a rozsah přímo v RVP PRŠ1. Další odborné zaměření si škola zvolí podle své profilace, která vychází z možností školy, potřeb regionu a individuálních schopností žáků.**

Cílem vzdělávacího okruhu **Rodinná výchova** je připravit žáky pro samostatný život v rodině, případně v chráněném bydlení. Získané dovednosti a vědomosti by měly přispět k soběstačnosti žáků, v každodenním životě, ke snížení jejich závislosti na pomoci ostatních lidí a jejich integraci do společnosti.

Rodinná výchova je pojata jako praktická aplikace poznatků, které žáci získávají i v jiných předmětech. Integrované pojetí vzdělávacího oboru vytváří prostor pro široké formativní působení na žáky, a tím významně přispívá k jejich osobnostnímu a sociálnímu rozvoji.

Komplexní charakter vzdělávacího okruhu dává možnost zabývat se jednotlivými tématy z různých pohledů a naplňovat je vzdělávacím obsahem podle vyspělosti, schopností a zájmu žáků. Rodinná výchova sleduje především aspekt zdravotně preventivní s návody pro každodenní život. Její pojetí předpokládá využití netradičních způsobů výuky. Vedle teoretických poznatků je více zaměřováno na osvojení komunikačních technik, vhodné argumentace, chování a rozhodování ve prospěch zdraví, a to jak v modelových situacích, tak v každodenním životě školy, činnostech v rodině a mimo školu. Uplatňují se metody nácviku praktických činností, situačních her, využití vlastních zkušeností a dosud získaných poznatků a dovedností.

Cílem vzdělávacího okruhu **Práce v domácnosti** je poskytnout žákům osvojení praktických dovedností, které jim umožní vykonávat jednoduché činnosti v domácnosti.

Svémi formami výuky a vymezeným obsahem učiva, využíváním znalostí získaných v jiných oblastech vzdělávání i nabytých zkušeností umožňuje žákům získat nezbytný soubor vědomostí, pracovních dovedností a návyků potřebných v běžném životě. Formuje jejich osobnost rozvíjením některých vlastností, motorických i tvořivých schopností a dovedností. Organizace výuky je dána charakterem předmětu, výuka probíhá převážně formou praktických cvičení podle individuálních schopností žáků.

V průběhu praktických činností získává žák základní poučení o materiálech, pomůckách a přístrojích, které používá, a o bezpečnosti práce s nimi, a to v nezbytné míře a na uživatelské úrovni, s ohledem na využití v praxi.

Vzhledem ke specifickému postavení této vzdělávací oblasti není uvedeno její cílové zaměření. Protože je vzdělávací obsah jednotlivých odborných okruhů rozdílný, je cílové zaměření uvedeno pouze u nich.

Ve ŠVP škola uvede konkrétní cílové zaměření zvolených odborných okruhů a jejich charakteristiku.

5.7.1 Rodinná výchova

Cílové zaměření vzdělávacího okruhu

Vzdělávání v daném vzdělávacím oboru směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozšíření a prohloubení poznatků o rodině, učení se správnému řešení vztahů a možných vzniklých situací v rodině i mezi partnery na modelových situacích;
- orientování se v různých životních situacích a adaptabilitě na nové podmínky;
- uplatňování dobrých mezilidských vztahů, zodpovědnému chování v krizových situacích podle svých možností;
- otevřenému vyjadřování vhodnými komunikačními prostředky;
- rozpoznání základních situací ohrožujících zdraví vlastní i druhých a osvojování si dovedností jim předcházet;
- plnění vlastních povinností a závazků, utváření odpovědného chování v souladu s morálními zásadami a pravidly slušného chování;
- přípravě řešení problémů souvisejících s vedením vlastní domácnosti; rozvoji základních manuálních a pracovních dovedností a pozitivnímu vztahu k práci;
- dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce.

Výsledky vzdělávání	Učivo
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> znát postavení člověka ve společnosti a v rodině objasnit složení rodiny a změny v rodině interpretovat základní pravidla a povinnosti členů rodiny vysvětlit etapy lidského života, potřeby, životní projevy znát důvody náhradní rodičovské péče 	<p>1. Rodina, rodinné soužití</p> <ul style="list-style-type: none"> vztahy a komunikace v rodině – v užší i širší rodině, generační konflikty fungování rodiny – práva a povinnosti členů v rodině, postavení dítěte v rodině, vliv rodiny na vývoj dítěte typy výchovy v rodině úplná a neúplná rodina, formy náhradní rodinné péče
<ul style="list-style-type: none"> respektovat pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery uplatňovat ve svých citových projevech jistou míru zdrženlivosti uvědomovat si možná rizika při výběru partnera znát důsledky rizikového sexuálního chování a nechtěného těhotenství rozpoznat situace ohrožující jeho bezpečnost a uplatňovat osvojené dovednosti proti manipulaci a agresí vědět, na koho se obrátit v situacích osobního ohrožení 	<p>2. Rodičovství</p> <ul style="list-style-type: none"> mezilidské vztahy – kamarádství, přátelství, láska, výběr partnera sexuální dospívání – antikoncepce, předčasná sexuální zkušenost, přerušení těhotenství, rizikové sexuální chování a jeho prevence, prevence přenosných pohlavních chorob, poruchy pohlavní identity sňatek, těhotenství, narození dítěte, péče o dítě, dětské nemoci zneužívání, týrání dětí – krizová centra, linky důvěry neshody v manželství – manželská poradna, rozvod
<ul style="list-style-type: none"> uplatňovat hygienické zásady a návyky v osobní hygieně orientovat se v prostředcích osobní hygieny a způsobech jejich používání ovládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a aplikovat základy úklidových prací bezpečně zacházet se základními čistícími prostředky poskytnout první pomoc při drobném poranění v domácnosti uplatňovat zásady hygieny a ochrany zdraví při práci v domácnosti 	<p>3. Domácnost</p> <ul style="list-style-type: none"> byt a jeho funkce – bytové prostory, jejich účel a vybavení základní vybavení domácnosti sebeobsluha a osobní hygiena podíl jednotlivých členů domácnosti na jejím chodu úklidové práce v domácnosti ošetření drobného poranění – škrábnutí, říznutí, popáleniny a opaření hygiena a ochrana zdraví v domácnosti modelové situace a praktická cvičení

5.7.2 Práce v domácnosti

Cílové zaměření vzdělávacího okruhu

Vzdělávání v daném vzdělávacím oboru směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získání základních pracovních dovedností a návyků;
- osvojení poznatků a pracovních postupů potřebných pro výkon pracovních činností;
- získání orientace v různých oborech lidské činnosti;
- osvojení jednoduchých pracovních postupů potřebných pro běžný život;
- provádění jednoduchých rukodělných činností odpovídajících jeho schopnostem;

- získání konkrétní představy o vlastnostech materiálů;
- používání vhodných jednoduchých nástrojů a přístrojů;
- využívání získaných dovedností v péči o domácnost;
- vytváření pozitivního vztahu k práci a odpovědnému přístupu k vlastní činnosti;
- osvojení a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Výsledky vzdělávání	Učivo
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> • používat jednoduché pracovní postupy a techniky v péči o domácnost • vybrat vhodné nástroje, přístroje a nářadí podle zamýšlené činnosti a bezpečně s nimi zacházet • provádět jednoduchý úklid domácnosti • bezpečně zacházet se základními čistícími prostředky • pracovat s běžnými domácími přístroji a provádět jejich údržbu • zvládnout základní údržbu oděvů a prádla • pečovat o pokojové rostliny a využívat květiny k výzdobě bytu 	<p>1. Provoz a údržba domácnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní požadavky na zařízení a vybavení bytu • domácí práce v průběhu dne • jednoduché pracovní operace a postupy • organizace práce • uspořádání věcí v domácnosti • pracovní pomůcky a prostředky, jejich funkce a využití • obsluha základních technických prostředků používaných v domácnosti, bezpečná obsluha spotřebičů • úklidové a čistící prostředky, úklidové práce • odpadové hospodářství – třídění odpadu • údržba oděvů a textilií – praní, žehlení, drobné opravy • drobné domácí údržbářské práce • ošetřování pokojových rostlin a aranžování květin
<ul style="list-style-type: none"> • orientovat se v základním vybavení kuchyně • bezpečně obsluhovat základní spotřebiče • připravit jednoduché pohoštění a pokrm • dodržovat zásady správného stolování a společenského chování u stolu • dodržovat základní hygienické a bezpečnostní předpisy při práci • poskytnout první pomoc při drobném poranění a přivolat pomoc při vážnějším poranění 	<p>2. Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní vybavení kuchyně • úprava stolu k různým příležitostem, ozdobné prvky • denní stravovací režim, zdravá výživa • příprava pokrmů – výběr, nákup a skladování potravin, základní tepelné úpravy pokrmů • zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci s potravinami • důležitá telefonní čísla

6 Průřezová témata

Průřezová témata tvoří významnou a nedílnou součást vzdělávání v praktické škole. Jsou důležitým formativním prvkem, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají dále rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot. Zařazení průřezových témat je důležité pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků, protože mají silný výchovný aspekt a pomohou v osobním a charakterovém rozvoji žáků. Obsahová náplň průřezových témat byla přizpůsobena schopnostem a možnostem žáků vzdělávaných v praktické škole jednoleté a navazuje na průřezová témata v základním vzdělávání. Svým výchovným zaměřením a obsahem se promítají do vzdělávacích oblastí a pomáhají je doplňovat a propojovat. Z uvedených průřezových témat škola do vzdělávání žáků **vybere a zařadí minimálně dvě**, která budou korespondovat se vzdělávacím obsahem vzdělávacích oblastí a oborů RVP PRŠ 1.

Tematické celky uvedené v RVP PRŠ 1 musí škola zařadit do svého školního vzdělávacího programu. **Výběr témat a způsob jejich realizace si škola zvolí podle vzdělávacích potřeb žáků a jejich reálných schopností a možností školy.**

Průřezová témata je možné využít jako integrativní součást vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu, nebo v podobě samostatných předmětů, projektů, seminářů, kurzů apod. Podmínkou účinnosti průřezových témat je jejich propojenost se vzdělávacím obsahem konkrétních vyučovacích předmětů a s obsahem dalších činností žáků realizovaných ve škole i mimo školu.

Všechna průřezová témata mají jednotné zpracování. Obsahují charakteristiku průřezového tématu, v níž je zdůrazněn jeho význam, přínos a postavení ve vzdělávání. Obsah průřezových témat je rozpracován do tematických okruhů a každý tematický okruh nabízí další činnosti a náměty. Jejich výběr a rozpracování je v kompetenci školy. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi, a umožňují tak propojení vzdělávacích obsahů jednotlivých vzdělávacích oborů. Tím přispívají ke komplexnosti vzdělávání a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků.

Ve vzdělávání v praktické škole jednoleté jsou vymezena tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Člověk a životní prostředí**
- **Mediální výchova**
- **Člověk a svět práce**

6.1 Osobnostní a sociální výchova

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma se prolíná celým vyučovacím i životním procesem. Osobnostní a sociální výchova pomáhá žákům (s ohledem na jejich specifika a možnosti) rozvíjet jejich osobnost, vlastnosti, postoje, sebeúctu, sebedůvěru a přebírat zodpovědnost za své jednání v různých situacích denního života i při práci. Klade důraz na získávání praktických dovedností, hledání cesty k životní spokojenosti založené na dobrých mezilidských vztazích především prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, zdravému sebepojetí, k udržení psychického zdraví (psychohygieně) a vzájemné komunikaci.

Přínos průřezového tématu k naplňování cílů vzdělávání směřuje k:

- utváření pozitivních postojů a porozumění sobě samému a druhým;
- rozvíjení sebedůvěry, regulace nežádoucích projevů vlastního chování a účelnému prezentování se v různých situacích;

- utváření dobrých mezilidských vztahů a rozvíjení dovednosti dobré komunikace;
- rozvíjení dovedností pro vzájemnou spolupráci a pomoc a uvědomování si její hodnoty;
- rozvíjení základních specifických dovedností pro zvládnání různých sociálních situací;
- akceptování různých typů lidí, názorů, přístupů k řešení problémů;
- primární prevenci sociálně patologických jevů, rizikového chování a možného zneužívání vlastní osoby.

Tematické celky průřezového tématu:

Tematickými celky Osobnostní a sociální výchovy jsou **Osobnostní rozvoj** a **Sociální rozvoj**. Pro jejich realizaci je užitečné zařazovat do výuky ta témata, která reflektují aktuální potřeby žáků. Uvedená témata se uskutečňují zařazováním praktických metod výuky, prostřednictvím vhodných sociálních her, cvičení a modelových situací.

Osobnostní rozvoj

- **Rozvoj schopnosti poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění a koncentrace; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro celoživotní učení;
- **Sebepoznání a sebepojetí** – já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo; můj vztah k sobě samému;
- **Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly, sebeovládání; zvládnání zátěžových a krizových situací; organizace vlastního času (harmonogram dne);
- **Psychohygiena** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému a k druhým lidem; dovednosti zvládat stresové situace (uvolnění – relaxace); hledání pomoci při potížích; rozvíjení zdravého a bezpečného životního stylu.

Sociální rozvoj

- **Poznávací schopnosti** – cvičení pozorování; vzájemné poznávání se ve skupině (ve škole, v zaměstnání, poznávání dalších lidí), nácvik schopností rozeznat nebezpečí a rizikové situace; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem;
- **Mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, respekt, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy ve skupině/třídě (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny); rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se);
- **Komunikace** – dovednosti pro sdělování; verbální i nonverbální komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přání, přesvědčování); řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, sebeprezentace, žádost apod.; odmítání nevhodné nebo nepřijemné komunikace.

6.2 Člověk a životní prostředí

Charakteristika průřezového tématu

Člověk a životní prostředí vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si vztahy mezi člověkem a prostředím. Vede jedince k účasti, ochraně a utváření prostředí, ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků. Na realizaci tohoto průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v těchto oblastech umožňuje toto průřezové téma utváření integrovaného pohledu. Učí žáky pozorovat a citlivě vnímat důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si dovedností a návyků odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívá přímých kontaktů

žáků s okolním prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky jedince. Zdůrazňuje pochopení základních přírodních zákonitostí a souvislostí. Dotýká se problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí. Prostřednictvím konkrétních aktivit ve prospěch životního prostředí umožňuje poznávat význam různých pracovních činností ve vztahu k životnímu prostředí.

Přínos průřezového tématu k naplňování cílů vzdělávání směřuje k:

- porozumění vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí;
- uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování a vede k odpovědnosti ochrany přírody a přírodních zdrojů;
- získávání znalostí, dovedností a pěstování návyků nezbytných pro každodenní žádoucí jednání vůči životnímu prostředí;
- rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální úrovni;
- odpovědnosti k ochraně přírody a přírodních zdrojů a respektování principů udržitelného rozvoje;
- utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí.

Tematické celky průřezového tématu

Člověk a životní prostředí je členěno do tematických celků – **Ekosystémy** a **Vztah člověka k prostředí**, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí. Vede žáky k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

Ekosystémy

Vzájemné vztahy organismů a prostředí; struktura a funkce ekosystémů; základní podmínky života; ochrana přírody; les (les v našem prostředí, význam lesa); pole (význam, způsob hospodaření, jejich okolí); změny okolní krajiny vlivem člověka; vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhá odlišnost, význam pro biosféru); lidské sídlo (město – vesnice, odlišnosti jejich funkce); kulturní krajina.

Vztah člověka k prostředí

Vztahy člověka k prostředí, k nejbližšímu okolí (aplikace na místní podmínky); vliv prostředí na lidské zdraví; principy udržitelnosti rozvoje; aktuální ekologické problémy; naše obec (přírodní zdroje, jejich původ a způsoby využívání, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci, řešení odpadového hospodářství, vliv jednání lidí na prostředí); lokální ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví).

6.3 Mediální výchova

Charakteristika tématu

Průřezové téma **Mediální výchova** nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace. Ve vzdělávání charakterizujeme mediální výchovu jako nauku o médiích a jejich vlastnostech. Cílem mediální výchovy je seznámit žáky s podstatou moderních médií a jejich vlastnostmi. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Uplatnění jednotlivce ve společnosti vyžaduje stále větší schopnost umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa prostřednictvím médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince

a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Přitom sdělení, jež jsou médiím nabízena, mají nestejnorodý charakter, jsou vytvářena s různými záměry. Úroveň mediální gramotnosti zahrnuje osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií, orientaci v obsahu sdělení a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro získávání informací, vzdělávání a naplnění volného času.

Přínos průřezového tématu k naplňování cílů vzdělávání směřuje k:

- využívání potenciálu médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času;
- vytváření představ o roli médií v každodenním životě;
- rozpoznání důvěryhodnosti informací z různých druhů médií;
- rozvíjení komunikačních schopností, zvláště při veřejném vystupování;
- uvědomování si hodnoty vlastního života;
- rozvíjení citlivosti vůči předsudkům (zejména o menšinách) i jednotlivci.

Tematické celky průřezového tématu

Mediální výchova ve dvou tematických celcích **Vnímání mediálního sdělení** a **Fungování a vliv médií ve společnosti** prezentuje poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace.

Vnímání mediálních sdělení

Hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení; informace o možnosti tzv. klamavé reklamy.

Fungování a vliv médií ve společnosti

Vliv médií na každodenní život; role médií v životě jednotlivce; vliv médií na uspořádání dne; vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); bezpečnost při využívání internetu.

6.4 Výchova pro vstup do světa práce

Charakteristika tématu

Průřezové téma **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti. Koncepce vzdělávání vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou.

Cíleně se zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti.

Základním cílem je příprava takového absolventa, který si osvojil návyky a pracovní postupy v každodenním životě i budoucím pracovním zařazení a chápe význam práce v životě člověka. Za pomoci různých institucí a pracovních asistentů se dokáže zařadit na trh práce i do života.

Průřezové téma **Člověk a svět práce** doplňuje znalosti a dovednosti získané v praktické složce vzdělávání o nejdůležitější poznatky a dovednosti související s uplatněním ve světě práce, při vstupu na trh práce a při uplatňování pracovních práv.

Přínos průřezového tématu k naplňování cílů vzdělávání směřuje k:

- motivaci pro zapojení do pracovního života;
- dovednostem získat informace o profesních příležitostech a srovnání se svými předpoklady;
- rozvíjení dovedností verbální prezentace při jednáních s potencionálními zaměstnavateli;
- dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Tematické celky průřezového tématu

Průřezové téma **Člověk a svět práce** zahrnuje tematické celky **Práce a zaměstnanost** a **Sebeprezentace**.

Práce a zaměstnanost

Hlavní oblasti světa práce; charakteristické znaky práce a jejich aplikace na možnosti pracovního uplatnění (pracovní činnosti, pracovní prostředky, pracoviště, pracovní doba, bezpečnost a ochrana zdraví při práci); trh práce a jeho ukazatele; požadavky zaměstnavatelů; problémy nezaměstnanosti; získávání informací při hledání zaměstnání – práce s informacemi, nácvik konkrétních situací.

Pracovně právní legislativa – zákoník práce, pracovní poměr, práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele, mzda a její složky, informační, poradenské a zprostředkovatelské služby v oblasti hledání zaměstnání, úřady práce, rekvalifikace.

Sebeprezentace

Písemná i verbální, sestavování žádostí o zaměstnání, životopis, inzerát, odpověď na inzerát, přijímací pohovor – nácvik konkrétních modelových situací.

7 Rámcový učební plán

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací okruhy	Minimální týdenní časová dotace
Jazyková komunikace	Jazyková komunikace	3
Matematika	Matematika	2
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	1
Člověk a společnost	Společenskovední základy	1
Umění a kultura	Umění a kultura	2
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	3
	Tělesná výchova	
Odborné činnosti	Rodinná výchova	3
	Práce v domácnosti	3
	Odborné zaměření podle profilace školy	6
Průřezová témata		P
Disponibilní časová dotace		6
Celková povinná časová dotace		30

Legenda: P = povinnost zařadit a realizovat minimálně dvě průřezová témata se všemi žáky v průběhu vzdělávání. Časovou dotaci lze čerpat z disponibilní časové dotace.

Celková povinná týdenní časová dotace je v RUP stanovena na 30 hodin. Stanovené minimální počty týdenních hodin pro jednotlivé vzdělávací oblasti (vzdělávací obory) jsou závazné. Z uvedených vzdělávacích oblastí (vzdělávacích okruhů) škola vytváří vyučovací předměty. Disponibilní časová dotace je určena pro využití k posílení časové dotace jednotlivých vzdělávacích oblastí (vzdělávacích okruhů), k realizaci průřezových témat, na zařazení předmětů speciálně pedagogické péče nebo vytvoření volitelných předmětů.

Rozsah praktických činností v odborných činnostech musí činit minimálně 6 hodin týdně a jejich obsah se odvíjí od zaměření školy.

7.1 Poznámky k rámcovému učebnímu plánu

1. Rámcové rozvržení obsahu vzdělávání je východiskem pro tvorbu učebních plánů ve ŠVP. Do učebního plánu ŠVP se zařazují vyučovací předměty, které se vytvářejí na základě vzdělávacích oblastí a vzdělávacích okruhů. Stanovené vzdělávací oblasti a vzdělávací okruhy a jejich minimální počty vyučovacích hodin jsou závazné, jejich dodržení ve ŠVP musí být prokazatelné.
2. Celková časová týdenní dotace je tvořena minimální časovou dotací pro vzdělávací oblasti (vzdělávací obory) a disponibilní časovou dotací.
3. Obsah praktických činností se odvíjí od vzdělávacích oblastí a vzdělávacích okruhů RVP.
4. Ve ŠVP musí být v ročníku zařazena tělesná výchova, jejíž rozsah v jednom týdnu jsou 2 vyučovací hodiny. Doporučuje se zařadit další sportovní a relaxační aktivity podporující zdravý vývoj žáků formou volitelného nebo nepovinného předmětu.
5. Pro úspěšnou realizaci vzdělávání je nutné vytvářet podmínky pro osvojení požadovaných praktických dovedností a činností formou odborných činností realizovaných např.: v dílnách, odborných učebnách a na smluvních pracovištích. Na praktická cvičení lze žáky dělit do skupin, zejména s ohledem na bezpečnost a ochranu zdraví při práci a na hygienické požadavky podle platných právních předpisů. Z tohoto důvodu je (na základě § 3 odst. 2 školského zákona v souladu s § 2 odst. 2 písm. b) vyhlášky 492/2005, o krajských normativích, ve znění pozdějších předpisů) stanovena hodnota průměrného počtu vyučovacích hodin ve třídě, včetně nezbytného dělení (hodnota H), v závislosti na průměrném počtu žáků ve třídě v následujících pásmech:

Počty žáků	Průměrný počet vyučovacích hodin, včetně nezbytného dělení (ukazatel H)
Více než 6	36
6 a méně	30

Průměrný počet vyučovacích hodin ve třídě za týden je ukazatelem, podle kterého se dle § 160 a 162 školského zákona a uvedené vyhlášky přiděluje školám výše finančních prostředků.

Hodnota ukazatele H je určena k využití krajskými úřady při stanovení výše normativů jako rozhodný ukazatel stanovení krajských normativů.

Uvedená hodnota je průměrná a využití možného dělení závisí na profilaci a možnostech školy. Škola může průměrný počet vyučovacích hodin, včetně dělení ve třídě, za týden stanovit na více než 30, respektive 36, pokud na to má finanční prostředky.

Část D

8 Základní podmínky pro uskutečňování vzdělávacího programu

Pro uskutečňování vzdělávání v praktické škole v souladu s RVP PRŠ 1 je třeba vytvářet vhodné a odpovídající podmínky. Východiskem pro jejich stanovení jsou jak obecné požadavky platných legislativních norem, tak konkrétní požadavky vyplývající z cílů, obsahu vzdělávání a zaměření školy. Ucelený, vzájemně se podmiňující komplex těchto požadavků umožní vytvářet optimální vzdělávací prostředí, které je nutnou podmínkou pro úspěšnou realizaci ŠVP. Základní podmínky jsou v RVP PRŠ 1 vymezeny v obecné rovině a každá škola konkretizuje především takové podmínky, které podporují její vzdělávací záměry a jsou v souladu s cíli školy, reálnými možnostmi a vzdělávacími potřebami žáků. Vytváření základních podmínek pro uskutečňování ŠVP je potřebné zejména v následujících oblastech:

8.1 Základní materiální podmínky

- kmenové (univerzální) učebny pro konkrétní třídy nebo skupiny žáků vybavené víceúčelovým, estetickým a funkčním zařízením;
- učebny pro výuku informačních a komunikačních technologií, případně odborných předmětů, dílny se speciálním vybavením odpovídající potřebám a realizaci praktických činností odpovídající požadavkům BOZP;
- nezbytné prostory pro uložení náradí, materiálů a učebních a jiných pomůcek a prostory pro přípravou práci učitele vybavené odpovídajícím úložným nábytkem;
- další prostory a jejich vybavení nezbytné pro jiné vzdělávací či podpůrné aktivity;
- materiály učebnice, didaktická a výpočetní technika, didaktické a kompenzační pomůcky potřebné pro výuku v jednotlivých oblastech vzdělávání, tělocvičné a rehabilitační náčiní aj.

8.2 Personální podmínky

- odborná a pedagogická způsobilost pedagogických pracovníků k realizaci ŠVP pro práci se žáky s daným zdravotním postižením;
- soulad vzdělávacích a výchovných činností pedagogických pracovníků s cíli vzdělávání stanovenými zákonem a dalšími předpisy;
- naplňování práva a povinnosti pedagogických pracovníků na další vzdělávání.

8.3 Organizační podmínky

- respektování požadavků školské legislativy na organizaci a průběh středního vzdělávání, a to ve vazbě na způsob vzdělávání v teoretickém vyučování, v praktickém vyučování a ve výchově mimo vyučování žáků se zdravotním postižením;
- zabezpečení odborného vzdělávání odpovídajícího danému zaměření školy propojené se skutečným životem a směřující k osvojování praktických dovedností.

8.4 Hygienické a bezpečnostní podmínky a ochrana zdraví

- zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků se zdravotním postižením i pracovníků školy při vzdělávání a při činnostech, které přímo souvisejí se vzděláváním, popřípadě při jiných činnostech, dle platných právních předpisů;

- zabezpečení přímého dohledu při praktickém vyučování;
- zajištění nezávadného stavu objektů, technických a ochranných zařízení a jejich údržby, pravidelné technické kontroly a revize;
- zlepšování pracovního prostředí podle požadavků hygienických předpisů a označení nebezpečných předmětů a částí využívaných prostor v souladu s příslušnými normami;
- vytváření a dodržování zvláštních pracovních podmínek žáků se zdravotním postižením, které stanovují právní předpisy ke zvýšení ochrany jejich zdraví;
- upozorňování a instruování žáků o možném ohrožení zdraví a bezpečnosti při všech činnostech, jichž se účastní při vyučování nebo v přímé souvislosti s ním (zejména při praktických činnostech);
- respektování fyziologických a psychických potřeb žáků, podmínek a obsahu vzdělávání;
- vytváření podmínek pro ochranu žáků před násilím, šikanou a jinými společensky negativními jevy;
- vhodný režim vyučování s ohledem na hygienu učení, věk žáků, druh a stupeň jejich zdravotního postižení;
- vhodný stravovací a pitný režim (podle věkových a individuálních potřeb žáků);
- zdravé prostředí učeben a ostatních prostor školy – podle platných norem (odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, vhodný sedací a pracovní nábytek uzpůsobený potřebám žáků se zdravotním postižením, hygienické vybavení prostor);
- dodržování zákazu kouření, pití alkoholu a požívání jiných škodlivin ve škole a v jejím okolí;
- ochrana žáků před úrazy;
- dostupnost prostředků první pomoci (vybavené lékárničky), kontaktů na lékaře či jiné speciální služby, praktická dovednost učitelů poskytovat první pomoc.

8.5 Psychosociální podmínky

- vytváření pohody prostředí, zdravého učení a otevřeného partnerství jak mezi žáky a učiteli, tak mezi učiteli a vedením školy;
- věková přiměřenost a motivující hodnocení – respekt k individualitě žáků, hodnocení v souladu s individuálními možnostmi a pokrokem, dostatek zpětné vazby, tolerantnost k chybám a omylům;
- naplnění potřeb žáků – všestranný prospěch žáka je hlavním momentem v přípravě a realizaci vzdělávání;
- příznivé sociální klima – otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc druhému, sounáležitost se třídou, školou;
- včasná informovanost o věcech uvnitř školy i mimo ni;
- respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům, které mohou vyplývat ze zdravotního postižení.

9 Vzdělávání žáků s kombinací postižení

Cílem vzdělávání v praktické škole jednoleté je získávání dovedností a znalostí, které rozvíjejí profesní zaměření žáků a jejich přípravu na samostatný život. RVP pro praktické školy stanoví podmínky pro vzdělávání žáků s mentálním postižením v kombinaci s jiným zdravotním postižením (tělesným, zrakovým, sluchovým, vadami řeči) a žáků s autismem.

U těchto žáků je třeba uplatňovat při vzdělávání speciálně pedagogické postupy a alternativní metody výuky za pomoci všech dostupných podpůrných opatření. Tyto metody nacházejí uplatnění zejména při rozvíjení rozumových schopností, manuálních dovedností, zlepšování sociální komunikace a dalších dovedností potřebných k pracovnímu zařazení, které pomáhají úspěšné integraci do společnosti. Vzdělávání těchto žáků vyžaduje odbornou připravenost pedagogických pracovníků, podnětné a vstřícné školní prostředí, zajištění podmínek daných platnou legislativou pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

RVP PRŠ1 stanovuje odpovídající vzdělávací podmínky a je východiskem pro tvorbu ŠVP, které jsou podkladem pro případné vypracování individuálních vzdělávacích plánů.

Na úrovni ŠVP je možné přizpůsobit a upravit vzdělávací obsah pro tyto žáky tak, aby bylo dosaženo souladu mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými potřebami a možnostmi těchto žáků při využití vhodných kompenzačních a didaktických pomůcek. Do ŠVP se zařazují i předměty speciálně pedagogické péče odpovídající speciálním vzdělávacím potřebám žáků podle druhu a stupně zdravotního postižení. Jde zejména o individuální logopedickou péči, zdravotní tělesnou výchovu, zařazení alternativních způsobů komunikace, znakový jazyk, prostorovou orientaci a samostatný pohyb zrakově postižených apod.

Při plánování a realizaci vzdělávacího procesu je třeba vycházet z konkrétního zjištění a popisu speciálních vzdělávacích potřeb a možností žáků. Výuka probíhá v souladu s principy individualizace a diferenciací vzdělávání. Podle potřeb žáků lze vzdělávání rozložit do více ročníků, případně zvolit odlišnou délku vyučovací hodiny.⁴ Ve výjimečných případech může ředitel školy vzdělávání prodloužit, nejvýše však o 2 školní roky.

9.1 Vzdělávání žáků s vícečetným postižením

Pro vzdělávání žáků s vícečetným postižením je potřebné zabezpečit tyto podmínky:

- uplatňovat zdravotní hlediska a respektovat individualitu a potřeby žáka;
- umožnit využití všech podpůrných opatření⁵ při vzdělávání;
- uplatňovat princip diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností, při stanovování obsahu, forem i metod vzdělávání;
- uplatňovat alternativní formy komunikace;
- zohlednit druh, stupeň a míru postižení při hodnocení výsledků vzdělávání a v praktických činnostech;
- umožnit způsob úpravy vzdělávacího programu (délka studia, učební plány, vzdělávací obsah, organizace výuky);
- upravit výsledky vzdělávání tak, aby byly pro žáky reálné a splnitelné v rámci jejich možností, a těmto výsledkům přizpůsobit i výběr učiva;
- umožnit v případě potřeby, v souladu s právními předpisy, působení asistenta pedagoga a v případě potřeby i osobního asistenta;

⁴ § 16 odst. 6 a § 18 zákona č. 561/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

⁵ § 1 odst. 2 vyhlášky č. 73/2005 Sb.

- podporovat zájem žáků vytvářením vhodné vzdělávací nabídky vzhledem k sociálnímu uplatnění absolventa;
- odstraňovat architektonické bariéry a provádět potřebné změny, případně úpravy školního prostředí;
- spolupracovat se školskými poradenskými zařízeními, se sociálními partnery v regionu, s úřady práce.

10 Zásady pro zpracování školního vzdělávacího programu

ŠVP pro obor vzdělání praktická škola jednoletá je školský dokument, který v souladu s RVP PRŠ 1 zpracovává každá škola realizující střední vzdělávání.⁶ ŠVP vychází z konkrétních vzdělávacích záměrů školy, zohledňuje potřeby a možnosti žáků, reálné podmínky a možnosti školy a oprávněné požadavky zákonných zástupců žáků. Má na zřeteli postavení školy v regionu i sociální prostředí, ve kterém bude vzdělávání probíhat. Vzdělávací proces v konkrétní škole se pak uskutečňuje podle ŠVP, který si škola vypracovala.⁷

Ředitel školy odpovídá za vypracování ŠVP v souladu s RVP. Koordinuje práci na tvorbě ŠVP nebo funkcí koordinátora pověří svého zástupce, jiného člena pedagogického sboru nebo jiného odborníka. Samotná příprava ŠVP je výrazem pedagogické autonomie i odpovědnosti celé školy za způsob a výsledky vzdělávání. Na zpracování jednotlivých částí ŠVP se podílejí všichni učitelé příslušné školy a jsou také spoluodpovědní za jeho realizaci v podmínkách školy.

ŠVP vydává ředitel školy a rozhoduje o jeho zveřejnění na přístupném místě ve škole. ŠVP je součástí povinné dokumentace školy, musí být zpřístupněn veřejnosti, aby měl každý zájemce možnost seznámit se s obsahem programu, aby do něj mohl nahlížet a pořizovat si z něj zápisy a výpisy, popřípadě požádat o kopii.

Ke ŠVP a jeho následnému uskutečňování se vyjadřuje školská rada.⁸

10.1 Zásady stanovené pro zpracování ŠVP PRŠ 1

ŠVP:

- je zpracováván v souladu s RVP PRŠ 1 pro celé období vzdělávání;
- zajišťuje rovnoprávný přístup ke vzdělávání pro všechny žáky a přihlíží k jejich vzdělávacím potřebám a možnostem;
- umožňuje realizaci diferencovaného a individualizovaného vyučování pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, pokud to vzdělávání těchto žáků vyžaduje;
- vede k naplňování cílů středního vzdělávání stanovením výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy a k naplňování cílového zaměření vzdělávacích oblastí stanovením výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni vyučovacích předmětů;
- je zpracován tak, aby učitelům umožňoval rozvíjet tvořivý styl práce a neomezoval je při uplatnění případných časových i metodických odlišností, které vycházejí ze zkušeností učitelů s efektivními způsoby výuky a z konkrétních potřeb žáků;
- je vytvářen jako materiál, jehož případné změny v učebním plánu a v učebních osnovách nesmí zasáhnout negativně do vzdělávání žáků v určitém započatém „cyklu“;
- dodržuje stanovenou strukturu.

⁶ Povinnost zpracovat ŠVP vychází z § 3 odst. 2 a § 5 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

⁷ ŠVP je povinným dokumentem pro realizaci základního vzdělávání.

⁸ § 168 odst. 1 písm.a) zákona č. 561/2004 Sb.

10.2 Struktura ŠVP PRŠ 1 a obsah jednotlivých částí

1. Identifikační údaje

Název ŠVP

Předkladatel:

- název školy
- adresa školy
- jméno ředitele
- kontakty

Zřizovatel:

- název
- adresa
- kontakty

Platnost dokumentu od:

- datum
- podpis ředitele
- razítko školy

Další doporučené údaje:

- Z názvu musí být zřejmé, že jde o ŠVP vytvořený podle RVP PRŠ 1 a že je určený pro vzdělávání žáků v praktické škole jednoleté.
- Motivační název ŠVP, IČO, IZO, REDIZO, jméno koordinátora tvorby ŠVP.
- Projednání ve školské radě.

2. Charakteristika školy

- úplnost a velikost školy
- vybavení školy (materiální, prostorové, technické, hygienické)
- charakteristika vzdělávaných žáků (jaký druh zdravotního postižení mají vzdělávaní žáci)
- charakteristika pedagogického sboru (velikost sboru, kvalifikovanost)
- dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce
- spolupráce s rodiči a jinými subjekty (školskou radou, školskými poradenskými zařízeními, místními a regionálními institucemi aj.)

Další doporučené údaje:

- umístění školy, dostupnost

3. Charakteristika ŠVP PRŠ 1

- zaměření školy
- výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy na úrovni školy, uplatňované ve výuce i mimo výuku, jimiž škola cíleně utváří a rozvíjí klíčové kompetence žáků
- zabezpečení výuky žáků s kombinací postižení
- začlenění průřezových témat: výčet vybraných průřezových témat a jejich tematických okruhů; uvedení, v jakém ročníku, vyučovacím předmětu a jakou formou jsou tematické okruhy průřezových témat realizovány

4. Učební plán

- výčet povinných vyučovacích předmětů s jejich časovými dotacemi; uvedení časových dotací pro volitelné předměty a předměty speciálně pedagogické péče; celkový počet hodin v ročníku
- poznámky k učebnímu plánu: obsahové vymezení, organizační podmínky a jiná specifika, realizace povinných, volitelných předmětů a předmětů speciálně pedagogické péče, pokud údaje nejsou zřejmé z tabulace učebního plánu (z jakého okruhu/okruhů, případně průřezových témat byl vyučovací předmět vytvořen, pokud nemá identický vzdělávací obsah i název jako příslušný vzdělávací okruh v RVP PRŠ 1; uplatnění jiné organizační formy, než je vyučovací hodina atd.); týdenní časová dotace pro jednotlivé žáky může být upravena podle individuálních potřeb a zdravotního stavu žáka

5. Učební osnovy

- název vyučovacího předmětu
- charakteristika vyučovacího předmětu: obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci, v případě integrace uvést, z jakých vzdělávacích oborů, jejich částí a průřezových témat je vzdělávací obsah předmětu vytvořen)
- výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni vyučovacího předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků
- vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: distribuce a rozpracování výsledků vzdělávání a učiva z RVP PRŠ 1, průřezová témata – výběr průřezových témat a tematických okruhů s konkretizací námětů a činností

Další doporučené údaje:

- mezipředmětové souvislosti, případné další poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

- pravidla pro hodnocení žáků:
 - způsoby hodnocení – slovní hodnocení, klasifikace, kombinace hodnocení
 - kritéria hodnocení
- autoevaluace školy:
 - oblasti autoevaluace
 - cíle a kritéria autoevaluace
 - nástroje autoevaluace
- časové rozvržení evaluačních činností

11 Slovník použitých pojmů

Slovník uvádí výrazy, které jsou použity v RVP PRŠ 1, a vysvětluje jejich obsah v kontextu tohoto dokumentu. Slovník je určen především ředitelům škol a učitelům, kteří budou vytvářet školní vzdělávací programy.

alternativní komunikační systémy

užívají se jako náhrada mluvené řeči

autismus

vývojová *pervazivní porucha*, která se projevuje neschopností jedince navazovat sociální vztahy, komunikovat a absencí jeho představitosti, tyto příznaky bývají provázeny omezeným okruhem zájmů, neúčelným repetitivním (stále se opakujícím) chováním a bizarními rituály

autoevaluace školy

slouží k systematickému posuzování činnosti školy plánované ve *školním vzdělávacím programu*; výsledky autoevaluace slouží jako zpětná vazba ke korekci vlastní činnosti a jako východisko pro další práci školy; autoevaluaci provádějí účastníci vzdělávacího procesu – vedení školy, učitelé, žáci; kapitola Autoevaluace školy – součást *školního vzdělávacího programu*, ve které školy vymezují cíle, nástroje a kritéria autoevaluace a časové rozvržení *evaluačních činností*

cíle vzdělávání

v *Rámcovém vzdělávacím programu pro střední vzdělávání žáků v praktické škole jednoleté* jsou vymezeny cíle, jejichž postupné naplňování směřuje k rozvíjení *klíčových kompetencí* žáků a vzdělavatel poskytující *střední vzdělávání* má k jejich dosahování vytvářet podmínky; vyjadřují to, k čemu má vzdělávání směřovat

cílové zaměření vzdělávací oblasti

součást *vzdělávacích oblastí*, která propojuje *vzdělávací obsah* s *klíčovými kompetencemi*; je východiskem pro výchovné a *vzdělávací strategie* na úrovni *vyučovacího předmětu*, kterými škola směřuje k utváření a rozvíjení *klíčových a odborných kompetencí* žáků

evaluační činnosti

veškeré plánované a cílené aktivity školy směřující k ověřování, měření, posuzování a hodnocení výsledků a změn dosažených ve všech činnostech školy vymezených ve *školním vzdělávacím programu*

klíčové kompetence

souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti; v *Rámcovém vzdělávacím programu pro vzdělávání žáků v praktické škole jednoleté* jsou klíčové kompetence vymezeny na úrovni, které mají žáci dosáhnout na konci *středního vzdělávání*; na jejich rozvíjení se podílí všeobecné i odborné vzdělávání

kompenzační metody

metody rozvíjející výkonnost neporušených funkcí jako náhradu za funkci porušenou nebo zcela vyřazenou

kurikulární dokumenty

pedagogické dokumenty, které vymezují legislativní a obsahový rámec potřebný pro tvorbu *školního vzdělávacího programu*; systém kurikulárních dokumentů je vytvářen a uplatňován na dvojí úrovni: státní úroveň tvoří *Národní program vzdělávání* a *rámcové vzdělávací programy*, školní úroveň tvoří *školní vzdělávací programy*

mentální postižení (mentální retardace)

snížení rozumových schopností, vzniklé v důsledku organického poškození mozku nebo nedostatečnosti mozkových funkcí, projevuje se sníženou úrovní *kognitivních procesů*, odlišným vývojem některých psychických funkcí a nižší sociální adaptibilitou; individuální modifikace uvedených příznaků závisí na hloubce a rozsahu mentálního postižení, na míře postižení jednotlivých funkcí a na úrovni psychického vývoje; Světová zdravotnická organizace (WHO) dělí mentální retardaci (postižení) do šesti základních kategorií:

- *lehká mentální retardace* – mentální postižení (IQ 50 – 69); snížení rozumových schopností v důsledku organického poškození mozku; u takto postižených jedinců dochází k zaostávání duševního vývoje, i když většina z nich dosáhne úplné nezávislosti v osobní péči a v domácích praktických dovednostech
- *středně těžká mentální retardace* – mentální postižení (IQ 35 – 49); základy čtení, psaní a počítání, v dospělosti jsou lidé takto postižení obvykle schopni vykonávat jednoduché pracovní úkony pod dohledem, někteří postižení jsou schopni jednoduché konverzace, v souvislosti s mentálním postižením se často vyskytují i další přidružená postižení, jako jsou neurologická onemocnění, epilepsie, tělesná postižení a autismus
- *těžká mentální retardace* – mentální postižení (IQ 20 – 34); velká část jedinců trpí poruchami motoriky a dalšími vadami, které souvisí s poškozením centrálního nervového systému; možnosti výchovy a vzdělání takto postižených osob jsou omezené, v současné době jsou vzdělávání podle Rehabilitačního vzdělávacího programu pomocné školy
- *hluboká mentální retardace* – (IQ nižší než 20) nízká míra rozvinutosti psychických funkcí, zejména pozornosti, ale i volných vlastností potřebných k systematickému osvojování učiva, možnosti výchovy a vzdělávání jsou velmi omezené
- jiná mentální retardace
- nespecifikovaná mentální retardace

Národní program rozvoje vzdělávání v České republice

koncepční dokument české vzdělávací politiky označovaný jako Bílá kniha; obsahuje záměry rozvoje vzdělávání žáků od 3 do 19 let a návrhy i doporučení ekonomického, politického a pedagogického charakteru, které jsou postupně realizovány

Národní program vzdělávání

nejvyšší *kurikulární dokument*, který vzniká na základě vymezení ve *školském zákoně*

obor vzdělání – střední vzdělání

jeden z oborů soustavy oborů vzdělání, které stanoví vláda nařízením po projednání s příslušnými ústředními odborovými orgány a příslušnými organizacemi zaměstnavatelů s celostátní působností; pro realizaci středního vzdělávání je v souladu se školským zákonem vydán *Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání praktická škola jednoletá*

odborné kompetence

vztahují se k výkonu pracovních činností a vyjadřují způsobilost absolventa praktické školy jednoleté k příslušné pracovní činnosti

postižení více vadami

za postiženého více vadami se považuje jedinec postižený současně dvěma nebo více na sobě kauzálně nezávislými druhy postižení, z nichž každé by jej vzhledem k hloubce a důsledkům opravňovalo k zařazení do školy pro příslušný typ postižení

průřezová témata

reprezentují aktuální okruhy problémů současného i budoucího světa a stávají se součástí středního vzdělávání; jsou důležitým formativním prvkem a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot; při jejich realizaci se žáci mohou uplatnit individuálně i ve vzájemné spolupráci

předměty speciálně pedagogické péče

výuka předmětů speciálně pedagogické péče se zajišťuje pro daný typ postižení podle potřeb jednotlivých žáků, vždy na doporučení příslušného odborníka, v rozsahu, který umožňují podmínky školy v rámci platných předpisů; jedná se především o individuální logopedickou péči, znakový jazyk, zdravotní tělesnou výchovu, rehabilitační tělesnou výchovu, prostorovou orientaci a samostatný pohyb zrakově postižených, zrakovou stimulaci, práci s kompenzačními pomůckami apod.

rámcové vzdělávací programy

kurikulární dokumenty státní úrovně, které normativně stanovují obecný rámec pro jednotlivé *etapy vzdělávání* a jsou závazné pro tvorbu *školních vzdělávacích programů*

Rámcový učební plán pro střední vzdělávání v praktické škole jednoleté

učební plán *Rámcového vzdělávacího programu*, který vymezuje základní parametry organizace středního vzdělávání; závazně vymezuje: začlenění *vzdělávacích oblastí a vzdělávacích okruhů* do středního vzdělávání, minimální časové dotace pro vzdělávací oblasti a jejich realizaci, disponibilní časovou dotaci, celkovou povinnou časovou dotaci a poznámky k rámcovému učebnímu plánu a poznámky k vzdělávacím oblastem

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání upravený pro žáky s lehkým mentálním postižením (RVP ZV-LMP)

příloha *Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání*, v níž je upraven *vzdělávací obsah* pro potřeby a vzdělávací možnosti žáků s lehkým mentálním postižením

Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální (RVP ZŠS)

kurikulární dokument státní úrovně, který normativně stanoví obecný rámec vzdělávání v základní škole speciální; je určen pro vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením, těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami

školská rada

orgán školy umožňující zákonným zástupcům nezletilých žáků a zletilým žákům, pedagogickým pracovníkům školy, zřizovateli a dalším osobám podílet se na správě školy; projednává návrh *školního vzdělávacího programu*

školní vzdělávací programy

kurikulární dokumenty školní úrovně; školní vzdělávací program pro střední vzdělávání zpracovává podle *Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání praktická škola jednoletá* každá instituce poskytující střední vzdělávání s oborem vzdělání střední vzdělání

školský zákon

Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů

učební plán

část *školního vzdělávacího programu* vymezující na základě *rámcového učební plánu* organizaci výuky na konkrétní škole; obsahuje tabulaci s výčtem povinných *vyučovacích předmětů* a poznámky k organizaci a realizaci jednotlivých *vyučovacích předmětů*

učivo

část *vzdělávacího obsahu* jednotlivých *vzdělávacích okruhů*, které je strukturováno do jednotlivých tematických celků (témat, činností); je chápáno jako prostředek pro dosažení výsledků vzdělávání, tvoří nezbytnou součást vzdělávacího obsahu; na úrovni *Rámcového vzdělávacího programu* je učivo doporučené k distribuci do *školního vzdělávacího programu*; na úrovni *školního vzdělávacího programu* je závazné

výchovné a vzdělávací strategie

promyšleně volené a řazené postupy, kterými chce škola cíleně směřovat k naplňování a rozvíjení *klíčových a odborných kompetencí*

výsledky vzdělávání

stěžejní část *vzdělávacího obsahu* jednotlivých *vzdělávacích okruhů*; jsou ověřitelné, prakticky zaměřené, mají činnostní povahu a jsou využitelné v běžném životě; vymezují úroveň, které by měli žáci prostřednictvím *učiva* dosáhnout

vyučovací předmět

forma didaktického uspořádání *vzdělávacího obsahu* a jeho organizačního zpracování ve *školním vzdělávacím programu*; z jednoho *vzdělávacího okruhu* nebo *vzdělávací oblasti* může být vytvořen jeden *vyučovací předmět* nebo více *vyučovacích předmětů*, případně může *vyučovací předmět* vzniknout integrací *vzdělávacího obsahu* více *vzdělávacích okruhů* (integrováný vyučovací předmět)

vzdělávací oblasti

orientačně vymezené celky *vzdělávacího obsahu* středního vzdělávání; *Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání praktická škola jednoletá* obsahuje *vzdělávací oblasti*, které jsou tvořeny jedním *vzdělávacím okruhem* nebo více obsahově blízkými *vzdělávacími okruhy*

vzdělávací okruhy

samostatné části *vzdělávacích oblastí* v *Rámcovém vzdělávacím programu pro obor vzdělání praktická škola jednoletá* vymezují *vzdělávací obsah* (*výsledky vzdělávání* a *učivo*)

vzdělávací obsah

vymezení *výsledků vzdělávání* a *učiva* na úrovni *vzdělávacích oblastí* a *vzdělávacích okruhů*, které jsou dále rozpracovávány na úrovni *školních vzdělávacích programů*